

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU
OBEZİTE İLE MÜCADELE
YÖNTEMLERİ VE CERRAHİ
UYGULAMADAKİ MALPRAKTİS
İDDİALARIN ARAŞTIRILMASI VE
ALINABİLECEK ÖNLEMLERİN
BELİRLENMESİ
ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

—●—
16 Ekim 2019 Çarşamba

—●—
KONU

Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü temsilcilerinin sunumu
Ticaret Bakanlığı temsilcilerinin sunumu
Millî Eğitim Bakanlığı temsilcilerinin sunumu
Sağlık Bakanlığı temsilcilerinin sunumu
RTÜK temsilcilerinin sunumu

16 Ekim 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.07

BAŞKAN: Mihrimah Belma SATIR (İstanbul)

BAŞKAN – Obeziteyle Mücadele Yöntemleri ve Cerrahi Uygulamalardaki Malpraktis İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesiyle İlgili Alt Komisyonumuzun 5’inci toplantısını açıyorum.

Tüm katılımcılara tekrar hoş geldiniz diyorum.

Gecikmeden dolayı da mazeretimi bildirdim, lütfen, kabul buyurun.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın talimatıyla, vatanımızın güvenliği, milletimizin huzuru ve özellikle güney sınırımızda oluşturulmaya çalışılan terör koridorunu yok etmek için Türk Silahlı Kuvvetlerimiz tarafından Suriye’nin kuzeyinde PKK, YPG ve DEAŞ terör örgütlerine karşı başlatılan Barış Pınarı Harekâtı’nda görev alan kahraman Mehmetçiklerimize muvaffakiyetler diliyor, aziz milletimizin gerek dualarıyla gerek destekleriyle her zaman yanlarında olacağını ifade etmek istiyorum öncelikle. Rabb’im vatanımızı, milletimizi, bayrağımızı korusun, bu önemli harekâta ülkemizi muzaffer eylesin inşallah.

Değerli katılımcılar, sayın milletvekillerim; gündemimize geçmeden evvel, 16 Ekim Dünya Gıda Günü münasebetiyle bir basın açıklaması yapmak istiyorum. Aşağıda basın toplantısı şeklinde de olabilirdi ama bildiğiniz gibi konumuz gıda, geçen dönem yaptığımız çalışmalarla da bağlantılı olmak üzere bugün değerlendirmek istedik ve burada, sizlerin huzurunda değerli basın mensuplarına yaptığımız çalışmalarını ve bu konudaki duyarlılığımızı ifade etmek istiyorum.

Değerli katılımcılar, değerli misafirler, sayın milletvekillerim; açlık, israf ve kötü beslenmeyle mücadele konusundaki çalışmalarımızı sizlerle paylaşmak ve bu konudaki duyarlılığımızı Dünya Gıda Günü vesilesiyle paylaşmak istiyorum.

Ekonomik büyümedeki istikrarsızlık ve iklim değişikliği dünya çapında gıdanın üretiminde, dağıtımında ve tüketiminde önemli değişikliklere ve gıda güvenliği, beslenme ve sağlıkla ilgili yeni sorunlara neden olmaktadır. Yetersiz beslenmenin yaygınlığıyla ölçülen açlık eğilimi dünya genelinde on yıldan fazla süredir istikrarlı bir düşüş göstermekte iken, maalesef 2015’te bu durum tersine dönmüş ve açlık eğilimi, son üç yıldır yüzde 11’in biraz altında bir artış sergilemektedir. 2018’de dünyada hâlen 820 milyondan fazla insan açlık çekmekte, 53 ülkede yaklaşık 113 milyon kişi akut açlık yaşamakta, 42 ülkede 143 milyon kişi her an akut açlıkla karşı karşıya kalabilecek durumdadır. Ekonominin yavaşladığı veya küçüldüğü birçok ülkede, özellikle orta gelirli ülkelerde, açlık artış göstermiştir. Diğer taraftan dünyada yaklaşık 2 milyar insan orta veya şiddetli seviyede gıda güvensizliği içinde yaşamaktadır. Besleyici ve yeterli gıdaya düzenli erişim sağlanamaması bu insanların kötü beslenme ve sağlıklarının bozulması riskini arttırmaktadır. Bununla birlikte fazla kiloluluk ve obezite eğilimlerinin ise özellikle okul çağındaki çocuk ve yetişkinler arasında yükselmeye devam etmesi bizler için bir diğer endişe kaynağıdır. Son veriler obezitenin dünyada 4 milyon ölüme yol açtığını ve tüm yaş grubundaki insanda hastalık riskini arttırdığını göstermektedir. Bu vesileyle küresel yoksulluğun azaltılması konusundaki çalışmaları nedeniyle 2019 yılı Nobel Ödülü’ne layık görülen bilim insanlarını çalışmalarından ötürü takdir ediyorum, tebrik ediyorum.

Günümüz dünyasında her 1 dakikada 3 çocuk açlıktan ölmekte iken üretilen gıdaların 1,3 milyar tonu yani üçte 1'i israf edilmektedir, her 3 tabaktan 1'i çöpe gitmektedir, 2020'ye geldiğimizde ise bu oranın yüzde 40'a varması beklenmektedir. Bu durum 26'ncı Yasama Döneminde Dilekçe Komisyonumuza intikal eden, ülkemizde yemek israfının önlenmesi ve gıda bankacılığının yaygınlaştırılması talepli başvuru üzerine, konunun sosyal sorumluluk gerektirmesi ve ülke çapında bir sorun olmasından hareketle, Gıda Bankacılığı Uygulamasını Araştırma ve Yaygınlaştırılması İnceleme Alt Komisyonu kurulmuştur ve iki yıl süreyle çalışmalarımızın temel nedenini oluşturmuştur.

Bildiğiniz gibi gıda bankacılığı, işletmelerin stoklarında bulunan gıda, yiyecek, yakacak ve temizlik maddelerinden son kullanma tarihi yaklaşmış, paketleme veya üretim hatası bulunan, ihracat veya ihtiyaç fazlası gibi sebeplerden dolayı değerini kaybeden veya zayı olacak maddelerin ihtiyaç sahibi insanlara ulaştırılmasını sağlayan, işletmeler ile dernek ve vakıflar arasında köprü oluşturan bir organizasyondur. Organizasyonu yaptığımız bütün toplantılarda biraz evvelki şemayla anlatmaya çalışmıştık, onu bir daha alabilirseniz... Gıda bankacılığı uygulamasıyla hem israfın önüne geçilmekte hem de sosyal sorumluluk bilinciyle ihtiyaç sahibi insanlara yardım edilmektedir. Öte yandan ticari işletmeler vergisel teşviklerle israf konusunda duyarlı hâle getirilmektedir.

Dünyada ve özellikle ülkemizde açlık ya da yoksulluk sınırının altında yaşayan insanlarımız bizlere gıda bankacılığı ve benzeri sistemlerin ne kadar gerekli olduğunu göstermiştir. Bu kapsamda, 1 Haziran 2016 tarihinde başladığımız çalışmalar neticesinde hazırlanan Gıda Bankacılığı Uygulamasının Araştırılması ve Yaygınlaştırılması Hakkında Karar 8 Mayıs 2018 tarihinde Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunda kabul edilmiş ve uygulanması hususunda Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklarla temaslarımız devam etmektedir.

Sıfır Atık Projesi'ni himaye eden Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi de israfa karşı duruşuyla topluma önderlik etmekte olup gıda bankacılığı konusundaki Komisyonumuz çalışmalarını yakından takip etmektedir. Bu vesileyle kendisine de teşekkür ediyorum.

Ayrıca Tarım ve Orman Bakanlığımızca hazırlıkları yürütülen Türkiye'nin Gıda Kayıpları ve İsrafının Önlenmesi, Azaltılması ve Yönetimine İlişkin Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı çalışmalarında Genel Kurul kararımızın dikkate alınmış olduğunu görmek sevindiricidir. Bundan dolayı da kendilerine ayrıca teşekkür ediyorum.

27'nci Yasama Döneminde ise yani bu dönem sağlıksız beslenmeyle mücadele amacıyla küresel anlamda günümüzün en büyük problemlerinden birini oluşturan obezite sorununu ele almaktayız. Bildiğiniz üzere obezite, yüksek enerji alımına bağlı vücutta sağlığı bozacak ölçüde anormal veya aşırı yağ birikimidir, kısaca böyle tanınmaktadır ve önlenemez ölüm nedenleri arasında 1'inci sırayı alarak, küresel olarak mücadele edilmesi gereken en önemli sağlık sorunlarından biri olarak kabul edilmektedir.

Teknolojinin hızla ilerlemesiyle ortaya çıkan yenilikler insanlığın hizmetine sunulmakta ve insanlar gün geçtikçe değişen bir hayat tarzı sürdürmektedirler. Günlük hayat içinde pek çok iş makinelerle yapılmakta, örneğin çok kısa mesafelere bile arabayla gidilmekte ve insanlar daha az hareket etmektedir. Gelişen teknoloji diğer yandan insanların beslenme alışkanlıklarını da olumsuz yönde etkilemektedir. Beslenme tarzındaki değişiklikler ve fiziksel hareket azlığı gibi birtakım olumsuz şartlar bir araya geldiğinde obezite riski artmaktadır.

Obezite, dünyada 4 milyon insanın ölümüne yol açmakta ve tüm yaş grubundaki insanlarda hastalık riskini artırmaktadır. Fazla kiloluluk ve obezite eğilimlerinin özellikle okul çağındaki çocuk ve yetişkinler arasında yükselmeye devam etmesi bizler için diğer bir endişe kaynağıdır. 2018'de 5 yaşın altında 40 milyon çocuğun fazla kilolu olduğu tahmin edilmektedir. Ayrıca 2016'da 5-9 yaş arası 131 milyon çocuğun, 207 milyon ergenin ve 2 milyar yetişkinin fazla kilolu olduğu ortaya çıkmıştır. Fazla kilolu ergen ve yetişkinlerin yaklaşık üçte 1'inin, fazla kilolu 5-9 yaş arası çocukların ise yüzde 44'ünün

obez olduğu belirlenmiştir. Ülkemizde ise her 3 yetişkinden 1'inde obezite, 1'inde kilo fazlalığı mevcut iken, her 4 çocuğumuzdan 1'inde kilo fazlalığı veya obezite mevcuttur. 2018 yılında Türkiye yüzde 32'lik oranla Avrupa ülkeleri arasında obezite sıklığı en yüksek ülke olarak belirlenmiştir.

Fazla kiloluluk ve obezitenin yaygınlaşması bireyleri çözüm arayışına itmiş ve bunlardan biri de mide küçültme ameliyatları olmuştur. Son zamanlarda mide küçültme ameliyatları sırasında yaşanan ölüm vakalarının artmasından şikâyetle gerekli önlemlerin alınması Komisyonumuza yapılan başvurulara konu olmuştur.

Dünyada salgın hâline gelmiş olan obeziteyle mücadele konusunda gerek kamu gerek özel sektör tarafından yürütülen çalışmaların gözden geçirilmesi, varsa eksikliklerin giderilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi ve toplumda farkındalık yaratmak amacıyla ayrıntılı bir çalışma yapılmak üzere, bugün de bulunduğumuz, Obeziteyle Mücadele Yöntemleri ve Cerrahi Uygulamalardaki Malpraktis İddialarının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu kurulmasına karar verilmiştir.

Alt komisyonumuz çalışmalar kapsamında Sağlık Bakanlığı, Türk Tabipleri Birliği, Dünya Sağlık Örgütü ve ilgili sivil toplum örgütlerinin sunumları dinlenilmiş, bilgiler alınmış, 1-2 Ağustos 2019 tarihlerinde İstanbul'da yerinde incelemeler gerçekleştirmiştir. İl müdürlüklerimiz, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığından sunum, 39 ilçe belediye başkanlığından hazırlanan raporlar Üsküdar Belediye Başkanlığı ve Eyüpsultan Belediye Başkanlığından brifingler alınmış, obezite merkezleri, hastaneler yerinde incelenmiştir.

Bütün bu sonuçlar göstermektedir ki günümüzde 850 milyondan fazla insan açlıkla mücadele ederken, her yıl 3,4 milyon insan fazla kilo ve obezite nedeniyle hayatını kaybetmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu olarak Gıda Bankacılığı Uygulamasının Araştırılması ve Yaygınlaştırılması Hakkındaki Karar'ımız ve obeziteyle ilgili bu Komisyonunda alınacak kararlar ile çalışmalarımızı toparlayarak, dünyada yoksulluğun, açlığın, gıda güvensizliğinin ve sağlıksız beslenmenin ortadan kaldırılması için büyük ölçekli önlemlerin alınmasına ve çok sektörel iş birliğine ihtiyaç olduğunu vurgulamak isteriz. Bu önlemler tarım, gıda, sağlık, su ve sanitasyon, eğitim ve diğer ilgili sektörlerin yanı sıra sosyal koruma, kalkınma planlaması, ekonomi politikası gibi farklı politika alanlarını da kapsamaktadır.

Dünya Gıda Günü vesilesiyle belirtmek isteriz ki açlık, israf ve sağlıksız beslenmeyle mücadele amacıyla yürütülen çalışmaların takipçisi ve destekçisi olmak durumundayız. Devam eden çalışmalarımız çerçevesinde şimdiden ulaştığımız sonuçlar itibarıyla gıda bankacılığı konusunun önemle ele alınmasıyla israfla mücadelede olumlu sonuçlar alabileceğimiz, ayrıca obeziteyle mücadele hakkında farkındalık yaratarak devletimizce yapılacak düzenlemelerle toplumumuzu ve geleceğimizi bu salgın hastalıktan korumak için ciddi bir yol katedebileceğimizi görmekteyiz.

Ayrıca ilgili bakanlıklarımızdan Türkiye Belediyeler Birliği ve RTÜK'ten konu hakkında hazırlamalarını talep ettiğimiz raporların sunumlarını bugün dinleyerek toplantımıza devam edeceğiz.

Gıda konusundaki hassasiyetimizi Komisyon Başkanı olarak ben ve tabii ki milletvekili arkadaşlarımla bir kere daha takdirlerinize sunuyoruz. Değerli basın mensuplarının da bu konuda duyarlı olmalarını bir kere daha hatırlatıyoruz diyerek toplantımızın gündemine geçelim.

Efendim, daha evvel yaptığımız komisyonlarla ilgili arkadaşlarımız yaptığımız çalışmaları özetlemiş ama bütün bunlar bizim Komisyonlarımızın zaten kayıtlarında var. Komisyonumuzun çalışmalarına mümkün olduğu kadar hem yerinde hem de burada davet ederek, sunumları alarak devam edeceğiz.

Bugünkü Komisyonumuzda 4 ayrı sunum dinleyeceğiz. Sunumlara geçmeden evvel hem bizleri hem sizleri tanıyarak toplantımıza başlamayı öngörürüm. Ben İstanbul Milletvekiliyim, ismim Mihrimah Belma Satır, bu Komisyonun Başkanıyım, Dilekçe Komisyonu Başkanıyım, ayrıca bugün sizleri davet

ettiğimiz Obeziteyle Mücadele Alt Komisyonunun da Başkanıyım. Aslında bir hukukçuyum, burada bir doktor arkadaşımızın olmasını düşünürdük ama doktorlarla doktorları karşı karşıya getirmeyelim diye özellikle İsmail Tamer, Kayseri Milletvekilimiz, Başkan Yardımcısı olarak Komisyonumuzda. Özellikle sağlıkla ilgili konularda kendisi biraz daha işin içine giriyorlar. Bugün mazereti dolayısıyla Kayseri’de, hepinize sevgileri, saygıları, muhabbetlerini iletiyorum. Raporlarınızla, bugün burada sunacağımız sunumlarla ilgili size özellikle soracağı şeyler olursa İsmail Tamer Vekilimiz size ulaşacaktır, bu bilgiyi vereyim.

Komisyonumuzun diğer üyelerini tanıtalım.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – AK PARTİ Kırşehir Milletvekiliyim, Obezite Alt Komisyonu üyesiyim.

Katılımlarınızdan dolayı hepinize teşekkür ediyor, başarılar diliyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – HDP İstanbul Milletvekiliyim.

Hepinize hoş geldiniz diyorum, inşallah bu çalışmamız da hayırlısıyla sonuçlanır.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Ben de Kırşehir Milletvekiliyim, dâhiliye uzmanıyım. Obeziteyle ilgili bayağı bir çalışmamız olmuştu Ahi Evran Üniversitesi Tıp Fakültesinde çalışıyordum.

Hepinize teşekkür ediyor, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Komisyonumuzun doktor üyelerindedir kendisi.

Şimdi katılımcıları kısaca tanıyalım.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Hepiniz hoş geldiniz.

Biz bu tip toplantıları genelde aynı bürokratların takip etmesinden yanayız, daha evvelki toplantılarımızda da hep onu uyguladık, bir sürdürülebilirlik olsun diye bunu kısmen başardık, kısmen başaramadık. Lütfen, buradaki konuşmaları bakanlık içerisinde sizin üst ve alttaki yetkilileriniz kimse onlarla paylaşın ve mümkün olduğu kadar da katkı sunmaya çalışalım.

Teşekkür ediyoruz.

İlk sunumu Tarım ve Orman Bakanlığı yapacak.

Sunumlarımızı on beş yirmi dakika içinde tamamlayalım, soru-cevap için zaman kalsın.

Buyurun Emel Hanım.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Sayın vekillerim, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Sunumun içeriğinde gıda mevzuatı ve Türk Gıda Kodeksi, Bakanlığımızın tuz ve şekerin azaltılmasına yönelik çalışmaları, trans yağla ilgili çalışmalarımız, Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği, Türk Gıda Kodeksi Gıdalara Vitaminler, Mineraller ve Belirli Diğer Öğelerin Eklenmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında bilgiler vermek istiyorum.

Öncelikle arz edeceğim konu gıda mevzuatı ve Türk Gıda Kodeksi. Tarım Bakanlığı olarak genel politikamız tarladan sofraya gıda güvenilirliği olarak özetlenebilir. Bu başlık altında hedefimiz tüketiciye sağlıklı, güvenilir gıdanın arzını sunabilmek, sürdürülebilir ve etkin denetimlerin sağlanmasını ve aynı zamanda haksız rekabetin önlenmesini sağlamak olarak özetleyebiliriz.

Bu çalışmaları yaparken Anayasa’mız gibi bir kanunumuz var, Veteriner Hizmetleri Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, tek bir kanun, tek bir yetkili otorite olarak bu çalışmalarımıza devam ediyoruz. 5996 sayılı Kanun kapsamında ne yapıyoruz? Öncelikle Türk Gıda Kodeksi mevzuatını hazırlıyoruz

ve işletmelerin kayıt, onay işlemleri, hijyen koşulları gibi, bunun yanında sürdürdüğümüz işlemlerimiz var. “Türk Gıda Kodeksi” dediğimiz zaman yatay ve dikey gıda kodeksi olarak ikiye ayırıyoruz. “Yatay gıda kodeksi” dediğimiz tüm gıda maddelerini ilgilendiren etiketleme gibi, gıda katkı maddeleri gibi, aroma vericileri gibi tüm gıdaları kapsayan düzenlemelerimiz. Dikey düzenlemelerimizi ise ürünlere bağlı olarak spesifik olan düzenlemeler olarak özetleyebilirim. 5996 sayılı Kanun’un 23’üncü maddesi gereğince Türk Gıda Kodeksi’nin hazırlanmasında Bakanlığımız yetkili. Aynı şekilde yine aynı kanunun 21’inci maddesine göre Türk Gıda Kodeksi’ne aykırı gıda maddesi üretilmesi ya da piyasaya arz edilmesi bu kanunla yasaklanmış durumda.

Mevzuat çalışmalarımızı yaparken, 29 tane alt komisyonumuz var, yaklaşık 1.500 kişilik bir ekipten bahsediyorum. Sivil toplum örgütleri, üniversitelerden akademisyenlerimiz, sektör ve ilgili kurum kuruluşların temsilcilerinden oluşan yaklaşık 1.500 kişilik bir kadrodan bahsediyorum. Bu kadroda hazırlanan mevzuat tasarımları Ulusal Gıda Kodeksi Komisyonuna sunuluyor, Ulusal Gıda Kodeksi Komisyonunda Tarım ve Orman Bakanlığını temsilen 2 üye, Sağlık Bakanlığında 1 üye, gıda konusunda uzman, 1 Sağlık Bakanlığını, 1 de Tarım ve Orman Bakanlığını temsilen 2 bilim insanımız, Türk Standartları Enstitüsünden 1 üye ve en çok üyeye sahip gıda sektöründen, sivil toplum kuruluşundan 1 üye şu anda Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonundan 1 üyemiz UGK’de var. Ulusal Gıda Kodeksi Komisyonunda değerlendirildikten sonra yayın aşamasına geçiyoruz.

BAŞKAN – Hangi STK dediniz?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA - Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu, şu anda 1 temsilcisi var.

BAŞKAN – Bizim gıda bankacılığına çağırdığımız değil mi?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Bu kapsamda düzenlediğimiz 16 tane Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği, 1 Türk Gıda Kodeksi Hazırlama Yönetmeliği, Gıda Işınlama Yönetmeliği, 78 adet ürünlere özel hazırlanmış olan tebliğlerimiz, 1 adet Okul Gıdası Logosu Tebliği ve 3 tane de uygulamaya ilişkin kılavuz olmak üzere toplam 100 tane düzenlememiz mevcut.

Yaptığımız çalışmalarda mutlaka Avrupa Birliği müktesebatına uyum, FAO ve WHO standartlarıyla bilimsel temellere dayalı mevzuatlar çıkarmayı hedefliyoruz. Obeziteyle ilgili de bu kapsamda yaptığımız çalışmalar var. Bu çalışmalarda da Sağlık Bakanlığıyla en temel paydaş durumunda olduğumuzu düşünüyoruz Tarım ve Orman Bakanlığı olarak mevzuatlar aşamasında.

Neler yaptık? Türk Gıda Kodeksi Ekmek ve Ekmek Çeşitleri Tebliği yayımlandı 2012 yılında, ekmeklerdeki tuz miktarı yüzde 25 oranında azaltıldı. Türk Gıda Kodeksi Baharat Tebliği’yle yine kırmızı pul biberdeki tuz oranı yüzde 22 oranında azaltıldı. Tuz Tebliği’yle “Tuzu azaltın, sağlığını koruyun.” etiket bilgisi tuz ambalajlarının üzerinde zorunlu bilgi olarak getirildi. Ardından, Salça ve Püre Tebliği’nde ciddi anlamda bir tuz azaltma çalışması yapıldı, yüzde 64 oranında azaltıldı, yüzde 5’le sınırlandırıldı. Salçaya dışarıdan ilave edilebilecek tuz oranı yüzde 2 olarak belirlendi. Yine Sofralık Zeytin Tebliği’nde önceden minimum yüzde 7 olarak belirlenmiş olan bir limitimiz vardı, maksimum yüzde 8 olarak yeniden düzenleme yapıldı. Peynir Tebliği’nde de yine aynı şekilde 2015 yılında yüzde 35 ile yüzde 61 arasında değişen oranlarda farklı peynir çeşitlerinde tuz azaltma çalışmaları tamamlandı. Et, et ürünleri açısından baktığımız zaman, pastırmada tuz oranını yüzde 8,5’ten yüzde 7’ye düşürdük mevzuat çalışmasıyla. Ancak pastırmanın mikrobiyal yönden kendi kendini artık koruyamadığını gördüğümüz için yine tuz oranında artırıma gittik. Bazı gıdalarımız takdir edersiniz ki tuzla korunuyor. Tuzu çektiğiniz zaman başka gıda katkı maddelerinin devreye girmesi söz konusu oluyor o ürünü koruyabilmek için. Bu nedenle burada bir artırıma gidildi. Yine kurutulmuş jambonda da aynı şekilde yüzde 7 olan oran yüzde 10’a çıkarıldı. Kavurmada ise yüzde 5’ten yüzde 3’e düşürüldü.

Türk Gıda Kodeksi Meyve Suyu ve Benzeri Ürünler Tebliği 2014 yılında yayımlanarak “meyve suyu” olarak adlandırdığımız, mevzuatta “meyve suyu” olarak adlandırdığımız ürünlerde dışarıdan ilave şeker kullanımı yasaklandı. Önceden 150 gram/litre kadar izin verilmekteydi, şu anda meyve sularına dışarıdan şeker ilave edilmesi yasaklanmış durumda. Trans yağla ilgili çalışmalarımız var.

BAŞKAN – Bir şey sorabilir miyim? Bu meyve suyuyla ilgili konuda takipte başarılı mıyız?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Evet, efendim

BAŞKAN – Bütün Türkiye sathında?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Evet, efendim. Zaten “yüzde 100 meyve suyu” olarak tanımladığımız ve etiketlerde yüzde 100 olarak belirtilenlerde dışarıdan ilave şeker katılmıyor. Bunların analizleri de yapılabilir.

BAŞKAN – Peki, marka ürünlerin yurt dışındaki üretimdeki oranları ile Türkiye’deki üretim oranlarında farklılık olduğu söyleniyor, böyle bir bilgi var, “Bizim damak tadımıza uygun olsun.” düşüncesiyle fazla şeker kullanıldığı söyleniyor, böyle bir şey var mı?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Efendim, bizim mevzuatlarımız Avrupa Birliğiyle bire bir uyumlu durumda zaten, meyve suları da aynı şekilde. 12’nci Fasıl kapsamında mecburen zaten yapmış olduğumuz uygulamalarımız var ve bizim düzenlemelerimiz, yasal düzenlemelerimiz AB’den farklı değil. Şu anda böyle bir fark söz konusu olamaz.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Gazlı içeceklerde de aynı mı?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Gazlı içeceklerle ilgili de Alkolsüz İçecekler Tebliği şeklinde bir kendi çalışmamız var, kendi düzenlememiz var.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Yani gazlı içeceklerde bir farklılık olduğunu mu iddia ediyorlar?

BAŞKAN – Evet, gazlı içekte.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Yani kendi ulusal düzenlememiz var Alkolsüz İçecekler Tebliği olarak.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Yani Avrupa’daki şeker oranı ile Türkiye’deki şeker oranı aynı mı?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Yani Avrupa’daki ve Türkiye’deki şeker oranı aynı mı, analiz etmemiz lazım efendim. Onunla ilgili şu anda ben “Aynıdır.” ya da “Değildir.” diyemem. Ama bizim kendi kısıtlamalarımız mevcut.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle: Tabii, belki Mecliste böyle bir toplantı sistemi yok ama biraz interaktif olsun istiyoruz, lütfen, bunu siz de kabul edin.

Bu konuda biz Tarım Bakanlığından doğru, net bilgi istiyoruz.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Tamam, efendim.

BAŞKAN – Böyle bir şaibe var -şaibe veya dedikodu, bilmiyoruz- yani gazlı içeceklerin dünyadaki şeker oranı ile Türkiye’deki şeker oranının farklı olduğu söyleniyor. Hatta biz nereden bunu duyduk? Dünya Sağlık Örgütünde yapılan bir sunumda İngiltere, Hollanda, Fransa gibi ülkelerde yeniden formüle, örnekleri bulunduğunu gördük. Ülkelerin kültürel değerleri ve damak tatlarına göre örneğin

şeker yerine farklı bileşenlerle ürünlerin tatlandırılması söz konusu, Bakanlığınızda bu konuda bir çalışma var mı veya buradaki net bilgi nedir? Dünya Sağlık Örgütü böyle diyor ama bizdeki veri nedir, net bilgi nedir? Üretim ve perakende ticaret sektörü açısından Ticaret Bakanlığıyla ilgili bir çalışma var mıdır, buna bir bakalım.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Tamam, efendim.

BAŞKAN – İsim söylüyorum: Coca-Cola. Coca-Cola'nın dünyadaki tadıyla bizdeki tadının farklı olduğu söyleniyor, bunu da söyleyen bilim insanları.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Tamam, efendim.

BAŞKAN – Biz bunu yerinde, Coca-Cola fabrikasını ziyarette sorduk değil mi Hüda Hanım? Bu konuda verdikleri cevap bizi çok tatmin etmedi.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Azaltmaya çalışıyorlar

BAŞKAN – Ama net bir bilgi değil. Yani burada görev tabii halk sağlığı açısından Tarım Bakanlığında olması lazım.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Efendim, Alkolsüz İçecekler Tebliği'yle ilgili bilgi notumuzu biz size hazırlayıp iletelim.

BAŞKAN – Tamam, bizim hassasiyetimi de anladınız, o konuda bilgi istiyoruz.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Tamam, efendim.

BAŞKAN – Yani bunun bir dedikodu olmaktan çıkıp... “Böyle bir şey yok.” da diyebilirsiniz, “Evet, böyle bir şey var.” da diyebilirsiniz, bunu bilmekte fayda var.

Devam edelim lütfen.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Trans yağla ilgili düzenlemelerimizi, trans yağla ilgili çalışmalarımızı şu anda tamamladık, Avrupa Birliği de bu konuyla ilgili çalışmalarını tamamladı. Yine Avrupa Birliğine uyum çerçevesinde aynı şekilde yönetmelik taslağımızı hazırlayarak görüşe açtık. Şu anda görüş aşamasında Türk Gıda Kodeksi Gıdalara Vitaminler, Mineraller ve Belirli Diğer Öğelerin Eklenmesi Hakkında Yönetmelik görüşe açıldı. Bir ay görüş süresi var, bu görüş süresinin sonunda hayvansal kaynaklı yağda doğal olarak bulunan trans yağ dışındaki yağ miktarı son tüketiciye arz edilecek olan yani hazır ambalajlı olan gıdalarda 100 gram yağ için 2 gram olarak belirlendi. Yine dediğim gibi Avrupa Birliğinde uygulama, dünya genelinde uygulama da aynı şekilde.

Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği 26 Ocak 2017 tarihinde yayımlandı, 31 Aralık 2019 tarihinde de uyum süresi sona erecek, 1 Ocak 2020 itibarıyla tamamen yürürlükte olacak bir mevzuat. Gıda işletmecilerine gıda zincirinin tüm aşamalarında uygulanan kapsamı genişletilmiş bir yönetmelik bu. Yönetmeliğin getirdiği en büyük yenilik ise 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren hazır ambalajlı gıdalarda 100 gram veya 100 mililitre üzerinden beslenme bildirimi yapılması zorunlu hâle getirildi. Beslenme bildiriminde kullanacağımız tablo bu şekilde olacak, bu, kapalı bir tablo. Tüm hazır ambalajlı gıdalarda bu tabloyu göreceğiz. Enerji, yağ, doymuş yağ, karbonhidrat, şekerler, protein ve tuz ana başlıkları altında bir tablo. Yani gıdanın şekeri yoksa şeker satırını çıkarmak gibi bir şey ya da tuzu yoksa tuz satırını çıkarmak gibi bir şey söz konusu olmayacak, sıfır olarak da belirtebilecekler. Bunun yanında tekli doymamış yağlar, çoklu doymamış yağlar, poliyoller, nişasta, lif, vitaminler ve minerallerle de bu tablonun genişletilmesi, desteklenmesi mümkün.

1 Ocak 2020'den itibaren, görmüş olduğunuz 1 numaralı sütun, 100 gram için ya da 100 mililitre için beslenme bildirimini zorunlu hâle geldi. Bunun yanında gıda işletmecileri günlük referans alım değerlerini ve bununla birlikte 1 porsiyon ya da 1 tüketim birimi üzerinden beslenme bildirimini yapabilirler. Ama isteğe bağlı bilgiler bunlar, bizim için zorunlu olan sadece 1'inci sütundaki bilgi olacak. Bu bilgiyi tekrar etmek, tüketicilere daha çok ulaşmak isteyen gıda işletmecileri temel görüş alanı eskiden gıda etiketlerinde ön yüz dediğimiz temel görüş alanında beslenme bildirimini yalnızca enerji veyahut da enerji, yağ, doymuş yağ, şekerler ve tuz olarak tekrar verebilecek, ikinci kez verebilecek.

Beslenme etiketlemesiyle ilgili dünyadaki çalışmalar devam ediyor. Bununla ilgili farklı tüketicilere nasıl ulaşabiliriz çalışmalarında Avrupa Birliğinde şu anda Avrupa Ortak Araştırma Merkezi 2018'de bu konuyla ilgili çalışmalarına başladı, "Farklı bu bilgileri nasıl ifade edebiliriz ve bunları ifade ederken acaba ortak pazara etkisi ne olacak?" diye bir çalışma başladı. Bununla ilgili raporu takip ediyoruz, henüz konu raporlanmadı.

Kuzey ülkelerinde, İsveç, Norveç, Danimarka, İzlanda, Litvanya, Makedonya'da "kuzey anahtar deliği" dediğimiz bir uygulama var. Bunlarda da ülkelerin belirlemiş oldukları lif, tuz, şeker, yağ ve doymuş yağlara ilişkin kriterler sağlandığı takdirde bu kuzey anahtar deliği etiket üzerinde yer alabiliyor.

Finlandiya'da kalp sembolü var, Fransa'da "nutri-score"la ilgili çalışmalar devam ediyor. Buradaki sistem de aslında İngiltere'nin trafik ışıkları sistemine benzeyen bir sistem. Gıda veya içecekleri yeşilden kırmızıya kadar 5 skorda sınıflandırıyor, kategorize ediyor. FoodDrinkEurope'un bir çalışması vardı, Mondelez, Nestle, Unilever, PepsiCo ve Coca-Cola ile başlamıştı. Nestle bu çalışmadan çekildi çünkü katı gıdalar için uygulanabilir olmadığı anlaşıldı. Bunun dışındaki diğer firmalar da konuyu askıya aldılar çünkü Avrupa Birliği ülkelerinde kabul görmeyen bir sistem oldu. Kanada da özellikle tuz ve şekerle ilgili özel işaretleme sistemleri üzerinde çalışmalarına devam ediyor.

BAŞKAN – Çok affedersiniz, burada arkadaşlarımızın hazırladığı bir soru var, bunu biz kendi aramızda da tartışmıştık, siz sorar mısınız?

YASAMA UZMANI DEMET KOCAMUSAOĞLU – İngiltere gibi bazı ülkelerdeki renkli etiketleme modeline Avrupa Birliği Komisyonunun pek sıcak bakmadığını siz de ifade ediyorsunuz, hatta İngiltere aleyhine de bir soruşturma mevcut, bu soruşturmanın içeriğine dair, nasıl gittiğine dair bir bilginiz mevcut mu? Ya da Avrupa Birliği bu etiketleme tarzına nasıl bir model öneriyor?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Sunumumda var ama kısaca söyleyeyim: Soruşturma şu anda devam ediyor, Avrupa Birliği Başkanlığından aldığımız bilgilere göre içeriği hakkında çok da bilgi vermiyorlar fakat Avrupa Birliği genel mantık olarak zaten bu şekilde bir renkli etiketlemeye ortak pazara uygun olmaması açısından uygun bakmıyor. Bununla beraber İtalya gibi ülkeler var, geleneksel gıdaların çok fazla üretildiği ya da coğrafi işaretin çok fazla olduğu ürünlerde ki bizim ülkemizde de bu yönde bir yaklaşım var biliyorsunuz, onlar şiddetle karşı çıkıyorlar çünkü uygulanabilir bulmuyorlar. Sistemle ilgili birkaç örnek koydum sunumumda, dilerseniz devam edeyim, onları da göstereyim sizlere.

Obeziteyle mücadele kapsamında Sağlık Bakanlığının önerileri doğrultusunda Bakanlığımız bu yönetmeliğimizi tekrar çalıştı, burada biz renkli etiketleme kuralları belirledik. Sağlık Bakanlığından alınan kriterler görüşe açıldı. Uygulama şöyle: Hazır ambalajlı gıdaların tamamının temel görüş alanında renkli etiketleme zorunlu olacak. Bu renkli etiketlemede yeşil, kırmızı ve sarı renkler kullanılacak. Sadece enerji, yağ, doymuş yağ, şekerler ve tuz olarak bu değerler verilecek, 100 gram ya da 100 mililitre üzerinden verildiği gibi porsiyon ya da tüketim birimi üzerinden de verilebilecek şekilde bir uygulama yaptık, bir çalışma yaptık ve görüşe açtık.

Sadece yönetmeliğin ek 14'ünde beslenme bildiriminin zorunlu olmadığı bazı gıdalar var, katkı maddeleri, işlem yardımcıları, gıda enzimleri gibi ya da tek bileşenden oluşan ve hiçbir işlem görmemiş gıdalar gibi, bunlar hariç tutuldu. Karşımıza şöyle bir manzara çıktı: Mesela bir kakaolu bisküvide yeşil, kırmızı, sarı renkler bir arada. İngiltere'nin yaptığı uygulama şu şekilde: İngiltere porsiyon üzerinden günlük referans alım değerlerini verip renklendirmeyi 100 gram üzerinden yapıyor. Biz tüketicilerimize daha iyi bilgi sunmak açısından porsiyonda ve 100 gramdaki renklendirmeyi yaptık. Yaptığımız zaman karşımıza işte bir kakaolu bisküvide hesaplamayı yaptığımızda temel görüş alanında etiketin bu şekilde bir etiket göreceksiniz, renkli etiket göreceksiniz. Ya da aromalı, gazlı bir içecekte bu şekilde bir etiket göreceksiniz. Sızma zeytinyağında durum bu şekilde oluyor. Yağdan ve 100 mililitre üzerinden değerlendirirsek doymuş yağdan kırmızı oluyor, bunlar örnek çalışmalar. Yine siyah zeytin, tuz açısından baktığınız zaman çok düşürmüş olmamıza rağmen, 6 gramlık bir tuz içeriği olan bir zeytinde yine kırmızı renk göreceksiniz. Tam yağlı sütteki durumumuz bu. Sütte de yine şekerler açısından yani süte dışarıdan şeker ilave edilmediği hâlde içeriğinde bulunan laktoz nedeniyle böyle bir etiketleme karşımıza çıkıyor.

Bir ay süresince görüşe açtık, gelen görüşlerin sonucunu da özet olarak size arz etmek istiyorum. Tüketici açısından gelen görüşler şu yönde oldu: Tüketici ilk görüş algısında yeşili tüketilebilir, uygun gıda; sarıyı orta sağlıklı gıda; kırmızıyı ise sağlıksız, tüketilmemesi gereken gıda izleminde olduğu tüketicinin görüldü. “Kırmızı kötü, yeşil iyi gıdadır.” algısı oluşacağı şeklinde görüşlerimiz geldi.

Aynı zamanda gıda mevzuatı açısından baktığımız zaman bir gıdanın sağlıklı ya da sağlıksız olarak tanımlanması bizim gıda mevzuatı tanımlamamıza uygun değil. Gıda etiketleri üzerinde yeşil, kırmızı, sarı renklerin kullanılması trafik ışıkları dışında farklı algılara da sebep olabilir görüşü geldi. Şu anda bizim etiketleme mevzuatımızda “Etiketleme yapılırken yeşil, kırmızı, sarı renkler kullanılmaz.” şeklinde bir hükmümüz var. “Renkli etiketlemede alerjen gibi bazı hassasiyetler var, bu hassasiyetleri atlayabilir.” görüşü geldi.

Şimdi, 100 gram ya da 100 mililitre üzerinden bir belirme yapıyoruz ama bunu porsiyon ya da tüketim birimi olarak da belirliyoruz. Diyelim ki 100 gramlık bir ambalaj üzerinde kırmızı renkle işaretlenen herhangi bir besin ögesi porsiyonu küçülttüğünüz zaman yeşil olabiliyor ya da daha küçük bir tüketim birimi tek seferlik, tek lokmalık ürünler hâline gelebiliyor ve bunlarda da o kırmızı renk yeşile dönüşebiliyor. Fakat tüketicide işte o 2 tane yeşilden yediği zaman bunun kırmızı olacağını düşüncesi bizi korkutuyor açıkçası yani bunu anlatamamak bizi korkutuyor. Çünkü “Yeşil evet, ben bu gıdayı tüketebilirim, işte, bundan 10 tane de tüketebilirim.” bilinci olursa eğer o zaman bizim yaptığımız çalışmanın hiçbir anlamı yok ki yurt dışındaki örneklere baktığınız zaman porsiyon küçültmesine ya da “tüketim birimi” tanımı yeni bir tanım, “Bir seferde tüketilmesi gereken miktar.” diye belirlenen bir tanım. Tüketim birimine göre küçük ambalajlara dönüşler oldu. Bu trafik ışıkları kapsamımda et, süt, peynir, yağ, balık gibi gıdalar yine yağ bileşenleri dolayısıyla kırmızı renkle işaretlenecek. Geleneksel gıdalarımız, coğrafi işaretli ürünlerimiz özellikle peynirlerimiz kırmızıyla işaretlenecek etiket üzerinde, bu tip olumsuz durumlar var. Yine Avrupa Birliği mevzuatından 12'nci Fasil kapsamında neden saptığımızı Dünya Ticaret Örgütüne bir şekilde anlatmamız gerekiyor ve yaptığımız çalışmalarda kurumlardan zaten bu konuda hiç olumlu bir görüş almadık.

Bununla beraber Kodeks Alimentarius Komisyonunun toplantılarını da takip ediyoruz Bakanlık olarak. Orada şimdi “Kodeks çalışmalarına FAO ve WHO'nun bilimsel desteği” isimli bir belge hazırlandı. Bu belgede beslenme etiketlemesi, evet, önemli; çocuklara gıda pazarlanmasının kısıtlanması gerekiyor, evet, önemli; sağlıklı diyetlere teşvik edilmeli, evet, önemli şeklinde üç karar alındı ve bu konuda da 3 tane kılavuzun hazırlanması çalışmaları başlatıldı.

Yine Birleşmiş Milletler bu konuya beslenme etiketlemesinin önemini vurguluyor fakat bu konuda renkli bir etiketleme yapılması yönünde bir ön koşulu yok. İthal ürünlerimiz açısından özellikle ticarete teknik engel oluşturacak durumda, ithalat ve ihracat amaçlı çok dilli hazırlanan etiketlerde o etiketlemenin çok dilli olarak nasıl bir değişikliğe uğraması ya da o etiketin neresinde nasıl bir şekilde gösterileceği konusunda da, yüzeyi 80 santimetreden küçük ambalajlarımız var ya da 25 santimetrekareden küçük ambalajlarımız var, bunlarda zorlanacağımız belli, ortada.

Yine Avrupa Birliği Başkanlığından gelen görüşler doğrultusunda 1169/2011 etiketleme mevzuatı kapsamında malların serbest dolaşımına engel olacağı, kısıtlamalara sebep olacağı yönünde bir görüşümüz mevcut. Durum böyle olunca bu gelen görüşler Ulusal Gıda Kodeksi Komisyonuna sunuldu ve tekrar kurumların bir araya gelmesi kararı alındı. 10 Ekim 2019 tarihinde Bakanlığımızda bir toplantı daha yaptık. Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının da katılımlarıyla bir toplantı gerçekleştirdik. Toplantıda yine ticarete teknik engel oluşturacağı, Avrupa Birliğinde konunun panele taşınma ihtimalinin olduğu, Avrupa Birliği ve Kodeks Alimentarius Komisyonu çalışmalarının takip edilmesi, daha sonra uygulanabilir ve nüfusun ihtiyaçları ve algıları doğrultusunda bilimsel temellere dayalı farklı bir sistemin ülkemizde başlatılması yönünde görüşler belirtildi. Şu anda zaten dünyadaki bütün çalışmaları takip ediyoruz.

Yine Türk Gıda Kodeksi Gıdalara Vitaminler, Mineraller ve Belirli Diğer Öğelerin Eklenmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında, trans yağ düzenlemesini yapmış olduğumuz yönetmelik kapsamında zenginleştirme konusunda da kapılar açılmış durumda gıda işletmecilerine. Yönetmelik kapsamında yönetmeliğin ekinde yer alan vitamin ve minerallerle zenginleştirme gönüllülük esasına dayalı olarak yapılıyor. Nasıl ki dünyada renkli etiketleme, artı, zenginleştirme gönüllülük esasına dayalı olarak yapılırsa bizde de aynı şekilde yönetmeliğimizde izin verilen, kontrolleri yapılmış, onaylanmış olan vitamin ve minerallerin gıdalara eklenmesi konusunda zorunlu olmamakla birlikte gönüllü uygulamalara serbestlik tanınmış durumda. Yine bu çalışmamız da Avrupa Birliğinin 1925/2006 sayılı tüzüğüyle uyumlu şekilde. Bakanlığımızın yapmış olduğu çalışmalar kısa ve özet olarak genel anlamda bu şekilde.

Ben teşekkür ediyorum, arz ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz, sağ olun.

Bayağı detaylı bir çalışma yapıyorsunuz, bunu diğer bakanlıklarla da koordineli bir şekilde yapıyorsunuz, bu da çok güzel bir şey.

Sayın vekillerim, var mı soracağımız bir soru?

METİN İLHAN (Kırşehir) – Gayet güzel.

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşımızın hazırladığı yine birkaç soru var, bunu ben kendisine vereceğim, bugünlerde basında olan konuyu soruyorsunuz.

Şimdi, Demet Hanım'ı tanıştırmadık size ama Demet Hanım hem gıda bankacılığı konusunun son döneminde hem bu Komisyonunda bize çok fazla katkı sunuyor, sağ olsun, bütün detayları o hazırlıyor bizim için.

Ben hukukçuyum, biraz evvel söylediğim gibi, bizim konularımızda en çok Kişisel Verilerin Korunması Kanunu önümüze engel olarak çıkıyor, bu gibi konularda da Demet Hanım'ın hazırladığı konuda da haksız rekabet ortaya çıkıyor. “Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi’nin kurulmasıyla taklit ve tağşiş tespit edilmesi üzerine Bakanlığımız güzel çalışmalar yapıyor, bunları da takip ediyoruz.” diyor Demet Hanım. “Geçtiğimiz günlerde yayınladığınız listelerde et ürünlerinde domuz ve et gibi katkılara rastlandığını görmekteyiz. Kamu sağlığı söz konusu olduğunda diğer bu gibi üreticilerin açıklanmasının, isimlerinin, firmalarının açıklanmasının haksız rekabete sebep olup olmayacağı konusundaki fikrinizi almak istiyoruz. Komisyonumuza bu konuda gelen dilekçeler var. Bu konudaki

görüştünüz nedir? Sunumunuzda belirttiğiniz Gıda Etiketleme ve Tüketici Bilgilendirme Yönetmeliği'yle gıda işletmecilerine getirilen sorumlulukların ihlali hâlinde kamuoyunun bilgilendirilmesi de mümkün olacak mıdır?" Bir diğer sorusu da bu Demet Hanım'ın.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Efendim, izninizle, benim çalıştığım konular kapsamında değil ama Hanife Hanım'a söz veriyorum.

BAŞKAN – Tabii, buyurun Hanife Hanım.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Tam bu işlerin yapıldığı dairede çalışıyorum, geçen hafta yoğun bir çalışma yaptık ve bu duyurularımızı tamamladık. Anladığım kadarıyla cevap vermeye çalışacağım: Tek tırnaklı hayvan eti vesaire işte bir üründe bulunmaması gereken ya da mevzuat haricinde taklit ve taşış sebeb olabilecek etiketinde ya da firmanın beyanındaki bulunan etten başka bir etin yapılarak yani et kullanılarak yapılan üretimlerde biz işa mekanizmasını çalıştırıyoruz.

Tabii ki, idari para cezası var, üzerine işa yapıyoruz. Diğer firmalara haksız rekabet olduğunu düşünmüyoruz çünkü zaten burada bir usulsüzlük var, bunu duyuruyoruz. Hatta bugün bir tüketiciden aldığımız bir dilekçede der ki: Bu yeterli olmuyor, bunun işletmelerinin de kapatılması, belki ikinci, üçüncü tekrarında cezaların artırılması yönünde talepler geliyor bize. Biz de Meclisimize bir kanun teklifi önerisinde bulunmuştuk, bu şekilde işa yaptığımız firmaların bu suçu tekrar etmesi hâlinde cezasının 2 kat artırılması, ikincisinde 3 kat artırılması, kapatmaya kadar gidilmesi yönünde kanun değişikliği taleplerimiz var. Tersine, biz biraz daha bu yaptırımları biraz artırmak istiyoruz.

BAŞKAN - Aleyhe kazanılmış dava falan var mı sizin bu şeylerde?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Hayır, yani biz tamamen bu uygulamalarda bizim aleyhimize olan bir dava yok.

YASAMA UZMANI DEMET KOCAMUSAOĞLU - Taklit ve taşış mevzuat düzenlemesi nedir? Bunu açıklayabilmek için kanuni düzenleme mi yaptınız?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Tabii, Gıda ve Yemin Resmî Kontrollerine Dair Yönetmelikimiz var, bizim orada zaten taklit ve taşış yapan firmaların kamuoyuna duyurulmasıyla ilgili maddemiz mevcut.

YASAMA UZMANI DEMET KOCAMUSAOĞLU - Yönetmelikte yani.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Tabii, yönetmelikte yer alıyor. Şeffaflık maddesi var, şu anda maddeyi hatırlayamıyorum, Gıda ve Yemin Resmî Kontrollerine Dair Yönetmelik'in şeffaflık maddesi.

YASAMA UZMANI DEMET KOCAMUSAOĞLU - O zaman bu Gıda Etiketleme, Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği'nde de gıda işletmecilerine belli kriterler getiriliyor, belli sorumluluklar yükleniyor. Hatta taklit ve taşış dışında da belli düzenlemeler var. Onlara aykırı tespit edilenler açıklanmıyor ama maalesef sadece taklit ve taşış açıklanıyor.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Evet, sadece taklit ve taşış ve o da laboratuvar sonucuyla kesinleşenler açıklanıyor. Mesela Etiketleme Yönetmeliği'nde etiketle ilgili yükümlülükleri var tabii gıda işletmecilerinin, bu sorumlulukları var ama onun gereği idari yaptırım, para cezası, onu toplatma, ürünlerin yediğine alınması, mülkiyetinin kamuya geçirilmesi gibi yaptırımları var ama taklit ve taşış tüketiciyi de yanılttı için... Yani, bir şey bile olsa "dana eti" deyip tavuk eti bile içine koysa bu, bir yanıltmadır ve bir ifşadır yani bir ürünü başka bir ürün gibi göstermedir. Burada tüketiciyi yanıltma da olduğu için bu ürünlerde yönetmelik gereği duyuru yapıyoruz.

YASAMA UZMANI DEMET KOCAMUSAOĞLU - Belki ileride mesela etiketinde belirttiği şeker oranından hayli yüksek bir şeker oranı tespit edildi, bunlarda da yine bir şekilde ifşa mekanizması çalıştırılabilir ama yönetmelik değişikliği gerekiyor.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Yönetmelikte yok efendim, yönetmelikte 6 tane var, bir kaydı askıya alınanlar, biz kayıt ve onay veriyoruz Bakanlık olarak, kaydı ve onayı askıya alınan işletmeleri bizim Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi'mizde duyuruyoruz. Onun haricinde de taklit ve tağşiş yapan firmalar, bir de insan sağlığını bozan, mesela örneğin takviyelerde ilaç etken maddesi katmış ve insan sağlığına zarar vermiş, belki hastalığına ya da ölümüne sebebiyet verebilecek firma ve ürünlerini de ifşa ediyoruz. Hatta bu listede gıda takviyelerinden ya da alkolüsüz içeceklere Sildenafil katılan yani ilaç etken maddesi katılmış ve bu şekilde ilaç gibi satılan takviye edici gıdaları da insan sağlığından dolayı ifşa ediyoruz. Ama 2 maddemiz var: Taklit ve tağşiş ve insan sağlığı.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – İfşayla alakalı bir katkıda bulunabilir miyim Sayın Başkanım.
BAŞKAN – Tabii.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – İfşanın haksız rekabete yol açıp açmamasıyla alakalı...

Şimdi, Ahi Evranı Veli'nin şehri Kırşehir'in Milletvekili olduğum için, bu gelenek öteden beri bizde var, Ahilikte de aynı geleneğimiz var bizim. Hileli mal satan esnafı sistem ifşa ediyor. Bu hileli mal satan esnafın dönemin Ahisi pabucunu dama atıyor. Bu, ilk uygulamalardan biri. Pabucunun dama atılma uygulaması...

BAŞKAN – Öyle mi?

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Tabii.

Ondan sonra, en ağır cezalardan biri tecrit etmek. Esnaf kıraathanesine girememe yani hileli iş yapan esnafı tecrit ediyor.

Tabii ki, doğru bir şey, bu uygulamaya ben, şahsım adına söylüyorum, katılıyorum, fazla kâr elde ediyor. Normal dana etiyle yapması gereken sucuğun içine işte, çift tırnaklı, halk sağlığına müthiş zararlı eti ilave ederek haksız kazanç elde ediyor. İfşa olması hem vatandaşın sağlığı açısından hem de gerçekten de ticari anlamda işini doğru yapan kişinin korunması noktasında da doğru bir iş yani olması gereken yöntem bu, ecdat da aynısını yapmış.

BAŞKAN – Doğru, doğru her dönem doğru.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Efendim, aynı zamanda alerjenlerle ilgili, biliyorsunuz ki gıda alerjileri son derece artmış durumda. Onunla ilgili de sıkıntılar da yaşanabiliyor böyle zamanlarda. Şu anda Bakanlığımızın yapmaya başladığı yeni bir çalışma da var, bundan sonra 1 Ocak 2020'den itibaren toplu tüketim yerlerinde, restoranlarda, kafeteryalarda Etiketleme Yönetmeliği'nde mevcut olan ve insan sağlığı açısından büyük risk teşkil eden 14 tane alerjenimiz var. Bu alerjenlerle ilgili artık tüketicilere bilgi vermeye başlayacağız, bununla ilgili afiş, tabela, menü çalışmalarına da başladık. Bu da önemli bir ilerleme diye düşünüyorum.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Bu alerjenlerin ne olduğunu biliyor musunuz?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Evet, efendim, 14 tane.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Bir sayabilir misiniz lütfen?

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Yani şu anda glüten en büyüğü mesela, süt ve süt ürünleri, soya alerjisi var, yer fıstığı var, kereviz alerjisi var, acı bakla alerjisi var; bu şekilde 14 tane bileşenimiz var. Yumurta'yı sayabilirim, balığı sayabilirim.

BAŞKAN – Yumurtayı, balığı biliriz de kereviz çok ilginç.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Kereviz de çok ciddi anlamda bir alerjen. Acı bakla özellikle mesela, fark etmiyoruz ama herhangi bir sosun içerisinde karışımıza çıkabiliyor ama ciddi reaksiyonlara sebep olabiliyor insanlarda.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Sayın Vekilim, bir ekleme yapabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Sunumda olmadığı için iki dakikalık bir ekleme yapmak istiyorum. Benim katıldığım 4’üncü toplantıda okul gıdası logosu uygulamasından bahsetmiştik, hatta çıkacağını, çalışmaların sürdüğünü... 20 Haziran 2019 tarihinde bizim toplantımızı müteakiben yayınlandı tebliğimiz, şu anda bir geçiş süreci var tabii, yeni yayınlandı. Seneye 2020’de okulların açılmasıyla beraber yürürlüğe girecek. Burada yine üç bakanlığın birlikte hazırlamış olduğu bir tebliğdir. Millî Eğitim Bakanlığının Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalara İlişkin Genelgesi’ne atıfta bulunarak bu gıdalara bir logo zorunluluğu başlatıyoruz. Bu logo bulunmayan ürünler kantinde bulunmayacak seneye, 2020 tarihinden itibaren.

BAŞKAN – Aslında bu sene uygulanacaktı ama yetişmedi galiba.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Ötelendi.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Şöyle efendim: Hazıranda çıktığı için zaten eylül ayı için bu işletmeler için AR-GE çalışmaları, etiketlemesinin değişmesi vesaire bunun için bir geçiş sürecinin olması şarttı. Bu nedenle de bir geçiş süreci öngördük.

BAŞKAN - Geçenlerde Sayın Millî Eğitim Bakanımıza bir toplantıda bunu sorduk kendisine, ertelendiğini söyledi.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK Sayın Başkanım, aslında okul kantinlerinde satılacak ürünlerin okul logosu olmaması demek, kalitesiz ürün satılacağı anlamına gelmez, bu, sadece okul logosu işleminin üretici firmalar tarafından henüz bu konuda hazırlıklı olmadıklarını, bu konuda onlara bir geçiş süresi tanınması gerektiğini söylediler. O gerekçeyle bu husus tehir edildi bir yıllığına, o da bir yıl, çok da uzun bir süre değil. 1 Eylül 2020 tarihine kadar bu süre uzatıldı.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMCİLCİSİ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bir sonraki toplantımıza yine davet edersek sizlerden aynı isimler, aynı bürokratlar gelirse memnun oluruz.

Şimdi Ticaret Bakanlığını dinleyeceğiz.

Buyurunuz efendim.

TİCARET BAKANLIĞI TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AVNİ DİLBER – Sayın Başkanım, benim sunumum oldukça kısa olacak, çok kısıtlı bir düzenlememiz var.

BAŞKAN – Tamam.

TİCARET BAKANLIĞI TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AVNİ DİLBER – Ben özellikle bu alanın reklam kısıtlamalarıyla ilgili birtakım hususlardan bahsetmek istiyorum.

Biliyorsunuz, bizim Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği'miz var, daha doğrusu bunun dayandığı bir kanunumuz var. Biz bu alanda özellikle bu ürünlerin tanıtımı yönüyle Reklam Kurulunda aslında ciddi kararlar almaktayız. Efendim, burada biz özellikle dediğim gibi, işin reklam ve tanıtım boyutuyla çok ciddi yaptırımlar uygulamaktayız. Esas olan bu ürünlerin tüketiminin özendirilmesinde ne kadar çaba harcandığıdır, biz bunu kısıtlıyoruz. Bu kapsamda, özellikle “Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar” dediğimiz bir yönetmeliğimiz var. Bu yönetmeliğimize... Özellikle Sağlık Bakanlığımızın çıkardığı bir listemiz var. İşte, Sağlık Bakanlığımız kırmızı kategoride yer alan ve aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen gıdalarla ilgili bir liste yayımladı. Bu listeyle ilgili olarak biz de birtakım tedbirler aldık. Yani bu listeyle ne yapıyor? Bu ürünlerin reklamları kısıtlıyor. Yani özellikle bu kırmızı kategoride yer alan ürünlerin... Yönetmeliğimize bir madde ekledik efendim, yönetmeliğimizle tabii bütün reklamları düzenliyoruz, denetliyoruz ama biraz önce bahsettiğimiz gıda takviyelerinin denetimi dâhil eğer ürün içerisinde beyan edilenden daha farklı bir madde varsa bu zaten aldatici reklamdır aynı zamanda. Yani o işin, Tarım Bakanlığının denetim boyutu bir yana beyan edilenin dışında başka bir unsurla karşılaşırsak, vatandaş yanıltılıyorsa her durumda bizim denetimimize tabidir. Tabii bizim denetimimizin neticesi nedir? İdari para cezasıdır ve bu sürecin durdurulmasıdır. Biz bunları tebliğ ederiz. Bunun dışında, hani, bizim başka bir yaptırım yöntemimiz yoktur. Tabii, bizim çok etkili bir yaptırım yöntemimiz daha var: Tedbiren durdurma kararı. Yani biz bu alanda çok özellikle toplumu geniş çapta etkileyen durumlar olduğu zaman Reklam Kurulu Başkanlığımız aynı anda müdahale edip ertesi gün, aynı gün durumun durdurulmasını talep edebiliyor.

Ekranada gördüğünüz düzenlemeyi çok yakın zamanda yaptık. Yine, bu toplantılara istinaden, daha doğrusu Sağlık Bakanlığının yayımlamış olduğu bu kırmızı kategoride yer alan... Çünkü orada kırmızı kategori de var, sırasında turuncu kategori var, Sağlık Bakanlığı temsilcimiz bunlardan bahsedecektir. Özellikle biz kırmızı kategoriyle ilgili olarak aslında şöyle bir şey yaptık: Aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen bu ürünlerin, çikolatalar, kolalar, cipsler gibi ürünlerin çocuklara yönelik programlarda reklamının yapılmasını yasakladık, bu tamamen yasak, bunu yapamayacaktır. Bunun dışında, eğer yetişkinlere yönelik bir program varsa burada da kısıtlamalar getirdik. O kısıtlama da nedir? Diyelim ki bir kolanın reklamını yapıyorsunuz, buna ilişkin uyarılar -yine, Sağlık Bakanlığımızca belirlenen uyarılar listesi var hangi üründe ne tür bir uyarı olacak diye- olması gerekiyor. Mesela orada “Aşırı yağ ve tuz tüketimi tavsiye edilmemektedir.” gibi uyarıların getirilmesini zorunlu kılmış olduk.

Diğer taraftan, bunlara ilişkin promosyon verilmesini yasaklamış oluyoruz. Yani aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen bir ürün varsa bunlarla ilgili “Bu ürünü alırsanız, yanında şunu veriyoruz.” demelerini ya da cipsin içerisinden atıyorum taso çıkması gibi bu tür uygulamaları da yakın tarih itibarıyla yasaklamış olduk. Bunları yaparsalar ne olur? Bizim Ticaret Bakanlığı yönüyle bunları denetleyip ve cezasını kesiyoruz.

BAŞKAN – Yakın tarih dediğiniz ne zaman?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – 12 Ekim herhâlde.

TİCARET BAKANLIĞI TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AVNİ DİLBER – Aslında 2019'da bunu düzenledik biz.

BAŞKAN – Yeni?

TİCARET BAKANLIĞI TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AVNİ DİLBER – Evet.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – 12 Ekim, bir hafta önce.

BAŞKAN – 12 Ekim, geçen hafta.

TİCARET BAKANLIĞI TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AVNİ DİLBER – Geçen hafta mini bir değişiklik oldu, aslında bu çikalı birkaç ay oluyor. Yani o mini değişiklikle bazı sektörler çok fazla şey yapıyordu, ufak bir değişikle daha güzel bir hâle geldi.

BAŞKAN – Tamam.

TİCARET BAKANLIĞI TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AVNİ DİLBER – Aslında burada vurgulamak istediğimiz şu: Yani tuz, yağ ve şeker gibi unsurların tüketimine biz de bu tanıtım boyutuyla bunları kısıtlamak gibi bir amacımız vardı, onu yapmış olduk. Tabii bizim bunu yapanlara müdahalemiz çok hızlı olabilmektedir. Dolayısıyla biz zaten uygulamamıza şu anda başlamış durumdayız.

Tabii, diğer taraftan, burada ne yapacağız? İç Ticaret Genel Müdürlüğümüz burada bir hareket alanı olacaktır.

Adem Bey, burada, dilerseviz konunun devamını anlatsın.

Yani burada şunu söylemeye çalışıyorum: Tarım Bakanlığının düzenlenmesi tabii tüketicinin bilgilendirilmesi ve korunması anlamında ama ben aşırı bilgi yoğunluğunun aslında bilgilendirme anlamında bir kısıtlama getireceğini düşünüyorum. Yaklaşık yirmi senedir bu alanlarda çalışıyorum yani şunu gördüm: Biz biraz fazla bilgilendiriyoruz, belki daha özet, daha anlaşılabilir bir durumla yola devam etmek lazım; aksi hâlde, biz hiç kimsenin bir banka sözleşmesinde olduğu gibi ya da yoğun bir etiket bilgisinde bunları okuması, anlaması ve bundan yorum yapmasını bekleyemiyoruz, o renklendirmenin de yanlış anlaşılacağını düşünlerdenim ben de.

Diğer taraftan, tabii, ürünlerin hangi cinsi olursa olsun yani bu bir banka kredisi de olur, bir sucuk da olabilir. Eğer beyan edilen durum ile karşılaşılan durum farklıysa ki Tarım Bakanlığının bu tespiti neticesinde de aynı zamanda aldatılan bir tüketici vardır, onun sağlığı, güvenliği başka zaten, PGD boyutuyla denetliyor Tarım Bakanlığı ama bizim için de aynı zamanda aldatıcı bir reklamdır bu. Bu yönüyle de beyan ediyoruz.

Diğer taraftan, zayıflama haplarıyla ilgili de bizim yine ciddi bir denetimimiz var. Çünkü bu tür yani ilaç olmadığı hâlde ilaç gibi endikasyon belirten bütün beyanlar bizim için yasak olduğu için zaten Tarım Bakanlığı bunları bize gönderiyor, biz de bu anlamda denetimimizi yapıyoruz.

Arz ederim efendim.

TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR – Sayın Başkanım, izninizle, bir iki cümle de ben söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR – Avni Bey'in de bahsettiği gibi, bizim Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'umuz var. Bu kanun çerçevesinde, aslında biz Sağlık Bakanlığı yetkilileriyle geçmişte toplantı da yapmıştık. Bu kanun aslında perakende ticarete yönelik temel çerçeveyi belirleyen, 2015 yılında çıkmış bir kanun ve bu kanunda şu an aslında bir hazırlık çalışması da yürütülüyor, bazı hususların yeniden düzenlenmesine yönelik birtakım çalışmalarımız var.

Burada ele alınan konulardan bir tanesi de özellikle aşırı tüketimi tavsiye edilmeyen malların, ürünlerin işletmeler içindeki yani işte aslında perakende satış noktaları, tüketiciye ulaşan tüm noktalar, en büyüğünden en küçüğüne kadar, bakkaldan süpermarkete, hipermarkete kadar tamamında, ki aslında

bunun da ötesinde diğer market dışındaki perakende sektörleri de eğer bir şekilde gıda ürünü satışı yapıyorsa onları da kapsayan bir düzenleme hedefindeyiz. İdari yaptırım ve bunların market içindeki konumlandırılmasının yönetmelikle -tabii ki kanunda temel çerçeveyi belirleyip- idari yaptırıma bağlayıp, yönetmelikle bunların konumlandırılmasına yönelik düzenleme yapma hedefindeyiz, böyle bir düzenleme şeyimiz var.

Bunun dışında, siz bahsettiniz, gıda bankacılığını da aslında biz bu kanunun taslak çalışmalarında gündeme almıştık. Orada teknik düzeyde bir sıkıntımız var ama normal... Fransa'da biz çalışmalarımızı sırasında gördük, gıda bankacılığını zorunlu hâle getirmişler perakende işletmeler için -2017 yılıydı galiba, tarihi tam hatırlamıyorum ama- öyle bir düzenlemeyi de biz de ülkemizde uygulayabilir miyiz noktasında bir düşüncemiz var, bu noktada da çalışıyoruz. Bu iki hususu bu anlamda, Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'daki değişik çalışmalar içinde değerlendireceğiz, umarım iyi bir netice alırız Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Şimdi, gıda bankacılığı konusunda sizlere hakikaten çok görev de düşüyordu, biz bu Fransa'daki örneği kararımıza da yazmıştık zaten. Bir de sizin hal kanunu konusunda sıkıntılar var.

TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ADEM BAŞAR – Evet, o da bizimle ilgili.

BAŞKAN – Evet, onun da, hal kanununun da israfi önlemek adına bir an evvel çıkması lazım.

Bir de biraz evvel “Üç renkten sıkıntı olabilir.” falan denildi ya, naçizane tavsiyem: Siyah-beyaz deriz, siyah hiç kullanılmaz, beyaz da direkt kullanılır, konu kapanır veya araya bir gri koyarsanız, işte, üç renk öyle hallolur, illa sarı-yeşil-kırmızı olması gerekmiyor.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GIDA YÜKSEK MÜHENDİSİ M. EMEL MOLLA – Çalışıyoruz efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Var mı sayın vekillerim soracağımız soru Ticaret Bakanlığına?

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Yok.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Evet, Ticaret Bakanlığının bu konuda biraz daha aktif olması lazım. Çalışmalarını biz de takip edeceğiz inşallah.

Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığı sunum yapacak.

Buyurunuz.

Değerli katılımcılar, İstanbul'da yaptığımız toplantıda İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü bize bir sunum yaptı. Obezite konusunda gerçekten Millî Eğitim Bakanlığı en iyi çalışan bakanlıklardan bir tanesi. Ama tabii yine de yapılması gereken farklı çalışmalar da olabilir.

Buyurunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, değerli hazırun; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyor, bu çalışmanın ülkemiz ve milletimize hayırlar ve başarılar getirmesini diliyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı Destek Hizmetleri Genel Müdürü İsmail Çolak ve Yardımcım Özkan Avcı Bey'le birlikte bu sunumu sizlere birlikte yapmak istiyoruz.

Sayın Başkanım, Millî Eğitim Bakanlığı olarak okul çağındaki bütün çocukların en üst seviyede bedensel ve ruhsal sağlığa kavuşmalarını sağlamak ve sürdürmek, çocuklarımızın sağlıklı bir çevrede gelişimini sağlamak ve toplumsal düzeni yükseltmeyi hedef kılıyoruz. Çocuklarımızın sağlıklı beslenmelerini sağlayarak bedensel, duygusal ve zihinsel olarak gelişmelerini ve olgunlaşmalarını sağlamayı hedefliyoruz. Mutlu, sağlıklı, üretken bir toplum oluşumunu böylelikle sağlamış olmaktadır. Okula devam eden çocuğun sağlığının korunması ve geliştirilmesi aynı zamanda eğitimdeki ve öğretimdeki başarısını da doğrudan etkilemektedir.

Sayın Başkanım, değerli vekiller ve sayın hazırım; Millî Eğitim Bakanlığında 66.849 okul ve kurumumuz var; okullar, artı, il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri olarak toplamda 66.849 okul ve kurumumuz var. Bunlarda 18 milyon 108 bin 868 4-18 arası öğrencimiz var. 1 milyon 77 bin 307 öğretmen ve çalışmamız var. Bu kapsamda, okul öncesi kademesi olarak 10.669 okul ve bu okullarda da 1 milyon 564 bin öğrencimiz eğitim görmekte. İlkokul kademesindeyse 24.739 okul ve bu okullarda 5 milyon 267 bin öğrenci eğitim görmekte. Ortaokul kademesindeyse 18.935 okul ve bu okullarda 5 milyon 627 bin öğrencimiz eğitim görmekte. Ortaöğretim dediğimiz lise kısmındaysa 12.500 okulumuz var, bu okullarda da 5 milyon 649 bin öğrencimiz eğitim görmekte.

Bunları niçin veriyorum? Bu okul çağındaki çocuklarımız nüfusun takriben yüzde 22'sini teşkil etmekte. Yani hemen hemen her eve nüfus edebilecek potansiyelimiz var. Nüfusumuzun neredeyse dörtte 1'i.

Okul sağlığı hizmeti... Nedir okul sağlığı hizmeti, onu tanımlamaya çalışıyoruz: Öğrencilerimiz ve çalışanların sağlığının değerlendirilmesi, korunması, geliştirilmesi, sağlıklı okul yaşamının sağlanması ve sürdürülmesi için yapılan çalışmaları kapsamaktadır. Okul sağlığı hizmetleri, Bakanlığımız merkez teşkilatı, il iş sağlığı ve güvenlik birimi, ilçe iş sağlığı ve güvenlik bürolarından oluşmakta.

Bu kapsamda, biz okul sağlığı hizmetlerine yönelik yaptığımız çalışmaları şöyle sıralayabiliriz: Okul Sağlığı Hizmetleri İşbirliği Protokolü'yle Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı'nı yürütmekteyiz. Beyaz Bayrak Programı'mız var, temizlik ve hijyeni esas alan bir program bu. Her okulumuza temizlik ve hijyen şartlarını taşıdığımda bu program kapsamında kendilerine beyaz bayrak tevdi ediyoruz. Beslenme Dostu Okul Programı'mız var daha sağlıklı beslenmeyi sağlayabilmek adına. Okul, kurum gıda işletmelerinin gıda güvenliği ve hijyen yönünden denetlenmesini yürütüyoruz. Öğrencilerin, Sağlıkla İlgili Fiziksel Uygunluk Karnesi Programı'mız var çeşitli aktivitelere, çeşitli spor etkinliklerine kanalize etmek adına. Okulda Diyabet Programı'mız var. Bunların sistem üzerinde takibini yapıyoruz. Bir de Okul Sağlığı Hizmetlerini İzleme ve Değerlendirme Programı'mız var. Tüm bunları, bu programlarımızı daha sağlıklı bir nesil yetiştirmek amacıyla yürütüyoruz.

BAŞKAN – Bu programlar her okulda uygulanıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Hemen hemen her okulda uygulanıyor Sayın Başkanım. Tabii bunlara yetişebilmek için, tüm bunları test edebilmek için yetişmiş elemana ihtiyacımız var ama şu an büyük bir oranda bunları uygulamaya çalışıyoruz.

Okul Sağlığı Hizmetleri İşbirliği Protokolü kapsamında hangi işlemleri yaptık? Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı iş birliğinde yürütülen okul sağlığı hizmetlerine yönelik çalışmalar 2016 tarihinde imzalanan Okul Sağlığı Hizmetleri İşbirliği Protokolü çerçevesinde yürütülmektedir. Protokolle, okul sağlığı yaklaşımının daha geniş kapsamda ve bütüncül olması için Okulda Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi Programı hazırlanmıştır. Bu kapsamda, bütün çocuklarımıza beden, ruhen ve sosyal yönden tam bir iyilik hâlinde olmasını sağlaması ve sürdürmesi, sağlıklı bir çevrede gelişimi, ailelerin ve toplumun sağlık düzeyinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır. Program kapsamında, öğrencilerin

yıllık periyodik muayene izlemleri, kayıtlarıyla aile hekimleri tarafından bunlar yürütülmektedir. Genel kontroller, dış muayeneleri gibi hijyenik ve temizlik konularında gerekli çalışmaları biz Sağlık Bakanlığıyla koordineli yürütüyoruz.

Beyaz Bayrak Programı kapsamında hangi işlemleri yaptık ya da yapmaya devam ediyoruz? Millî Eğitim Bakanlığımıza bağlı resmî ve özel okul kurumlarının temizlik ve hijyen konusunda teşvik edilmesi, toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesi, yaşam kalitesinin yükseltilmesi, yeterli eğitim almış sağlıklı nesiller yetiştirilmesi hedeflenmektedir. 2016 tarihinde il koordinatörü ve denetim ekibine 153 katılımcıyla, 26 Eylül 2017 tarihinde il koordinatörü ve denetim ekibine 138 katılımcıyla hizmet içi eğitim verilmiştir Beyaz Bayrak Programı kapsamında. Bu program kapsamında, 2016 yılında 5.806 resmî ve özel okul, kurumda denetim yapılmıştır, 2017 yılında bu rakam, bu sayı, bu denetim sayısı 10.737'ye çıkmıştır. 2018 yılında 8.554, 2019 yılında 9.533 resmî ve özel okul, kurumda denetim yapılmıştır. Toplamda 34.630 resmî ve özel okul ve kurum Beyaz Bayrak Programı kapsamına alınmıştır.

BAŞKAN – Peki, Hocam, istatistiğiniz var mı, bunlar hangi bölgenin okullarında daha çoğunlukta?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Her bölgede var Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Tabii, tabii, her bölgede var.

Biz özellikle riskli bölgelere daha önem veriyoruz çünkü risk esaslı çalışıyoruz. Örnek veriyorum, Ankara merkez değil de Ankara'nın uzak ilçeleri, Evren, Balâ, Haymana gibi böyle taşra olan, merkezden uzak olan, daha çok Doğu ve Güneydoğu bölgeleri esas alarak bu çalışmaları yürütüyoruz. Burada, tabii, okullar arasındaki o farklılığı, bunu azaltabilmek amacıyla hem eğitsel hem de sağlık açısından, hijyen açısından bu çalışmaları yürütüyoruz. Sayın Bakanımız bunu sık sık gündeme getirir, okullar arasındaki fark hakikaten çok yüksek, yüzde 60-70'lere varmış. O farklılığı izale etmek maksadıyla bu çalışmaları özellikle risk esaslı yapmaya çalışıyoruz, gayret ediyoruz.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Ben de bir şey söyleyeceğim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Buyurun Sayın Vekilim.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Şimdi, bu okulları siz denetlediğiniz zaman ve oraya baktığınız zaman, az önce söylediniz “Şu kadar okula gittik, 2019'da 9.533 resmî ve özel kuruma gittik.” diye, buraya gittiniz zaman ne gördünüz? Yani kaç diyabetik çocuk gördünüz, kaç obezitesi olan çocuk gördük? Bunlara yapılmış herhangi bir tedavi var mı, bunlara herhangi bir diyet -diyetisyen arkadaşlar hazır buradayken- uygulanmış mı? Böyle bir şey yapılmış mı? Yani bunları da ilerideki sunumumuzda göreceğ miyiz yoksa ben erken mi davrandım?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Var, var Sayın Vekilim.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Göreceğ miyiz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Tabii, tabii, var Sayın Vekilim, var, ileriki slaytlarımızda var, onu inşallah detaylandırırız, o zaman da açıklarız inşallah.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Tamam, tamam.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – İstiyorsanız açıklayabiliriz şimdi ama...

BAŞKAN – Yok, yok, devam edelim.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Devam edelim o zaman.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK
– Tamam.

BAŞKAN – Biraz da hızlanarak devam edelim, Genel Kurula döneceğiz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK –
Olur, olur, tamam.

Beslenme Dostu Okul Programı, Sayın Başkanım, bu program kapsamında da Bakanlığımıza bağlı örgün eğitim kurumlarında sağlık, beslenme ve hareketli yaşam konularında duyarlılığın artırılması ve yapılan iyi uygulama örneklerinin desteklenmesi, asıl hedef bu. Bu program kapsamında 12-13 Ekim 2016'da 155 katılımcı, 28-29 Eylül 2017'de de il koordinatörü ve denetim ekibinden 126 katılımcıya eğitim verilmiştir. Biz bunlara eğitim veriyoruz, onlar taşradaki diğer okullara giderek denetim yapıyorlar.

BAŞKAN – Eğitim verdikleriniz müdürler midir yoksa oradaki ilçe milli...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK –
Sayın Başkanım, öğretmenlere eğitim veriyoruz, müdürler de olabiliyor. Yani bu konuda bir gönüllülük esası da söz konusu. Gönüllü olan, bu konuda gerçekten bu hususu kendisine dert edinmiş müdürler de olduğunda -bizim asıl tercihimiz esasında onlar- istiyorlarsa kendilerine bu noktada yardımcı oluyoruz.

Başkanım, Beslenme Dostu Okul Programı kapsamında 2016 yılında 1.096 resmî ve özel kuruma denetim yapılmıştır. 2017 ve 2018 yılında rakamlar git gide artıyor, toplamda 17 bin özel ve resmî kurumda Beslenme Dostu Okul Programı çalışması yapılmıştır.

Sağlıkla İlgili Fiziksel Uygunluk Karnesi Programı... Sağlıkla İlgili Fiziksel Uygunluk Karnesi Programı, ortaokul ve lise öğrencilerine fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmak, beden eğitimi dersinde yer alan fiziksel etkinliklere katılım için gerekli fiziksel beceriler geliştirmek ve etkin, sağlıklı bir yaşam tarzı sağlayan bireysel farkındalığı sağlamak, öğrencinin bilgi, beceri ve tutumunu geliştirmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu kapsamda, 15 Eylül-15 Ekim ve 15 Nisan-15 Mayıs yılda 2 sefer olmak üzere iki tespit yapıyoruz. Bunlar beden eğitimi ve spor dersi öğretmenlerimizin marifetiyle tespit yapılıyor, sisteme giriliyor, MEBBİS sisteminde -bizim Millî Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri diye bir ağıımız var- o kapsamda sisteme işleyerek biz onların yıllık gelişim düzeylerini takip edebiliyoruz.

Bu kapsamda, 2016-2017 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde 6 milyon ortaokul ve lise öğrencisi, 2017-2018 eğitim öğretim yılının ilk döneminde takriben 5 milyon, 2017-2018 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde 7 milyon ve nitekim geçen sene de 5 milyon 698 bin ortaokul ve lise öğrencisine bu ölçümler uygulanmıştır ve sistem üzerinde bunların takibini yapabilmekteyiz.

BAŞKAN – Bu üstteki sunumunuzda “Öğrencilerin gelişimini izlemektedir.” demişsiniz. Mesela, ne yapıyorsunuz? Obez bir çocuk orada karşınıza çıktı, yılda 2 kere -bu çok güzel- eylülde ve nisanda kontrollerini yapıyorsunuz boy, kilo, vücut vesaire diye ve “Aile hekimine yönlendirilecek.” diyorsunuz. Peki, onları takip ediyor musunuz “Aile hekimi ne yaptı?” diye.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK
– Sayın Başkanım, biz bu bilgileri Sağlık Bakanlığıyla paylaşıyoruz, Sağlık Bakanlığına bu verileri aktardıktan sonra onlar aile hekimlikleri marifetiyle bunları takip ediyorlar, sonraki yıl da onların takibini bu sefer biz de takip ediyoruz, olumsuz bir durum zuhur ettiğinde tekrar paylaşıyoruz ve ona ilişkin tedbirler alınmaya başlanıyor. Gerek öğrencilerimizi gerek velilerimizi bu konuda tedbir almaları için uyarıyoruz. Sağlık Bakanlığıyla bu konuda biz koordineli çalışıyoruz.

SAĞLIK BAKANLIĞI HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ DİYETİSYEN HATİCE BERNA KARAKAŞ – Çok kısa bir ekleme yapmam uygun olur mu acaba?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ DİYETİSYEN HATİCE BERNA KARAKAŞ – Sadece bu program değil, aslında Millî Eğitim Bakanlığıyla yürüttüğümüz pek çok okul programını da birbirine de ilişik kurarak devam ettiriyoruz ki saha personelimiz de işi yaparken aslında son derece kavrayarak yapsın ve bilgilendirirken de öğretmenleri, velileri, öğrencileri gerçekten bu, süreç bir akar şekilde devam etsin, bir yerde tıkanmasın. Millî Eğitim Bakanlığının sistemi üzerinden, MEBBİS üzerinden veliler öğrencinin durumunu iki slayt önce gördüğümüz uygun karnesinde gördüklerinde orada bir uyarı da çıkar öğrenciye de, veliye de “Aile hekiminize başvurunuz çünkü durum -örneğin- hafif şişman kategorisinde yahut da obez kategorisinde.” diye. Aile hekimlerimiz de o şekilde gelenleri bilirler bildirdiklerinde ve böyle bir sistem de aslında daha oturarak kurmayı planlıyoruz, şimdi ufak ufak çalışıyoruz da. O yüzden hani pek çok programı birbiriyile ilişkilendirerek yapınca daha bütünlüklü bir hâl alıyor.

BAŞKAN – Aslında, gerçekten, ideal bir sistem. Okuldan bu iş başlıyor fakat diğer bakanlıklarla koordinasyon önemli; ikincisi, takip önemli.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Tabii, esas olan takip Sayın Başkanım. Bu verilerin sistemde olmasının bir anlamı yok, kullanmadıktan sonra yani o bilgiye hükmetmedikten sonra bir anlamı yok.

BAŞKAN – Evet, doğru.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Onu sağlık Bakanlığıyla biz koordineli çalışıyoruz, o bilgiler kullanılıyor yani işleniyor, bir sıkıntı yok o konuda.

BAŞKAN – Evet, güzel.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Pardon, Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Taraması yapılan talebe sayımız aşağı yukarı toplamın yarısına tekabül ediyor oransal olarak, doğru mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Evet Sayın Vekilim, aynen.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Yani toplama baktım öyle gözüküyor. Onun diğer yarısıyla alakalı çalışma devam ediyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Sayın Vekilim, bahsettiğimiz gibi, biz özellikle eğitmen eğitimine önem veriyoruz çünkü tüm öğrencilere merkezin ya da illerdeki eğitimcilerin yetişmesi çok mümkün olmuyor, o sayıyı her yıl artırmaya çalışıyoruz. Yani bu denetimleri, bu gözlemleri yapabilecek ne kadar çok personelimiz olursa o kadar ulaşacağımız öğrenci sayısı fazla olacaktır. Sizin de belirttiğiniz gibi yarısı bu oran. Bu eğitimcilerin sayısını artırdığımızda diğer kontrol altında olmayanları da kontrol altına olmuş olacağız.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Aşağı yukarı üç yıldır -2016 ile 2019 arası- yüzde 50 seviyesine ulaştysak, inşallah üç yıl sonra da yüzde 100'üne ulaşmış olacağız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Aynen öyle, bir üç yıl sonra inşallah hepsine ulaşmış olacağız, hepsi kayıt altına alınmış olacak.

SAĞLIK BAKANLIĞI HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ DİYETİSYEN HATİCE BERNA KARAKAŞ – Aslında sahadaki personelin emeği geçmesin diye bir ufak katkı yapmak isterim. Örneğin, bu programda ortaokul ve liseler vardır ama Beslenme Dostu Okullar Programı’mız var 2010 yılından beri yürüttüğümüz ve orada anaokulu ve ilkokul öğrencilerimizin de olduğu okullar girebiliyorlar.

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – Aslında, esasen, yaş itibarıyla oradan başlanması lazım, değil mi?

BAŞKAN – Evet, daha aşağıdan başlamak lazım.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Evet, tabii.

SAĞLIK BAKANLIĞI HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ DİYETİSYEN HATİCE BERNA KARAKAŞ – Aynen, orada hem beden-kütle endeksi ölçümleri hem okul eğitimleri çok daha yoğun olarak gerçekleştiriliyor zaten. Hani, o açığı da belki bir nebze eşit olmasa da denk olarak diyeyim o şekilde gidermeye çalışıyoruz.

BAŞKAN – Evet...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Sayın Başkanım, değerli vekillerim; Diyabet Programı kapsamında, diyabetle ilgili eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları kapsamında Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı ile Çocuk Endokrinolojisi ve Diyabet Derneği arasında ilki 2010 tarihinde “Okullarda Diyabet Eğitim Programı” adıyla bir protokol imzalandı. Bu protokol 20/2/2014 tarihinde yeniden imzalanarak üç yıl daha uzatıldı. Protokol güncellenerek 2017 tarihinde tekrar imzaya açıldı.

Bu kapsamda, biz öğrenci, öğretmen, veli, kantin çalışanları ve servis şoförlerine çocuklarda diyabet, çocuklarda şişmanlık ve sağlıklı beslenme eğitimlerine öncelik veriyoruz. Sadece biz okul, öğrenci, veli değil, özellikle bu yaşlarda kantine olan temayülün arttığını bildiğimiz için kantin çalışanları da ve buna bağlı olarak özellikle taşıma yoluyla eğitime erişim kapsamında taşınan çocuklarımızı taşıyan şoförlerimizi de bu kapsamda eğitime tabi tutuyoruz, onların da bilinçlendirilmesi için gerekli çabayı bu kapsamda sarf ediyoruz.

Okul kantinlerinde satılacak gıdalar ve eğitim kurumlarındaki gıda işletmelerinin hijyen yönünden denetlenmesi, az önce bahsi geçti, okul logosu uygulaması. Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi Konulu Genelge 2016-2017 eğitim öğretim yılından itibaren geçerli olmak üzere imzalanarak yürürlüğe girdi. Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi Konulu Genelge’nin etkinliğinin artırılması okullarda sağlıklı beslenmenin sağlanması amacıyla kurumlar arasında verimli ve eş güdüm içerisinde hareket edilmesi açısından illerde valinin onayıyla il millî eğitim müdürlüğü, il sağlık müdürlüğü ve il tarım ve orman müdürlüğünün temsilcilerinden oluşan bir il denetim komisyonu oluşturuluyor; ilçelerde de kaymakam onayıyla ilçe millî eğitim müdürlüğü, toplum sağlığı merkezi ve tarım ve orman ilçe müdürlüklerinin temsilcilerinden oluşan bir ilçe denetim ekibi kuruluyor. Bunlar her dönem buldukları bölgelerde çeşitli denetimler yapmak suretiyle okul kantinlerinde satılan ürünlerin veya okul kantinlerinin hijyenik olup olmadığı konusunda çeşitli denetimler yaparlar, bu denetimleri de sisteme işleyerek bize bildirirler, biz de bunların takibini yaparız.

Sayın Başkanım, 2017-2018 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde yemekhane olan okul ve kurum sayımız 7.484’ken biz bunlardan 6.500’ünü denetlemiştir, bu, bizim yüzde 87 oranında denetlediğimizin işareti. 2018-2019 eğitim öğretim yılının birinci döneminde 8.660 yemekhanesi olan okul ve kurum var, bunlardan da 5.882’sini yani yüzde 67’sini denetlemiştir. Genelgeye göre hareket etmeyen yemekhane sayısı 2018 yılında 851 olup 11 tanesine uyarı yapmışız. 2019 yılında da genelgeye

göre hareket etmeyen yemekhane sayısı 1.799 olup 20 tanesine uyarı yapmışız. Yeri geldiğinde de bu yaptırımları yapıyoruz. Yani kendi kurumlarımız olmasına rağmen genel kabul görmüş standartlara uyulmadığını tespit ettiğimizde gerekli yaptırımları da kendilerine uyguluyoruz.

BAŞKAN – Kantinlerde de aynı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Evet, kantinlerde de aynı denetimlerimiz var, oraları geçebiliriz.

Her genel müdürlüğe bağlı bizim okullarımız var. İşte, örnek veriyorum, imam-hatip liseleri Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne bağlı, ilkokullar Temel Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı, liseler Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne bağlı. Biz her genel müdürlüğümüze bağlı olan okullarımız özelinde bazı çalışmalar yaptık, onları da sizlerle paylaşmak istiyoruz bu kapsamda. Anadolu imam-hatip liseleri ile imam-hatip ortaokullarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin velilerine yönelik Evin Okula Yakınlaşması ve Değişen Anne Baba Rollerini Projesi kapsamında anne ve babalara seminerler verilmekte. Bu seminerlerin amaçlarından biri de sağlıklı aile, sağlıklı toplum için farkındalık oluşturma, bilinçlendirme. Proje kapsamında, velilere her dönem için 3 seminer olmak üzere toplam 6 seminer verilmekte. 364 Anadolu imam-hatip lisesi ve 441 imam-hatip ortaokulu olmak üzere toplamda 805 imam-hatip ortaokulunda 191 bin 270 veliye seminer verilmiştir, bunlar da sisteme aynen girilerek takibi yapılmıştır. Anadolu İmam Hatip Liseleri ve İmam Hatip Ortaokulları Vizyon Belgesi kapsamında değerler eğitimi, bilim, sanat, spor, sosyal ve kültürel etkinlikler alanı ve okul tarafından gerçekleştirilen örnek ve özgün uygulama proje alanında okullarda obezitenin önlenmesine yönelik uygulamalar yapılmaya devam edilmektedir.

Hazırlanan öğretim programında obezitenin önlenmesi ve mücadeleyle ilişkilendirilebilecek konular bulunmaktadır, bunlar 10'uncu sınıf din kültürü ve ahlak bilgisi kitabında ve 12'nci sınıf mesleki Arapça ders kitabında israf konuları dercedilmek suretiyle işlenmiş ve bu kazanımlar kapsamında yer almıştır.

İl ve ilçelerde bulunan halk eğitim merkezlerimiz bizim Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğümüze bağlı. Sağlıklı beslenme konusunda 184 saat eğitim verilmiş, çocuk beslenme konusunda 112 saat eğitim verilmiş, ergenlik dönemi beslenme konusunda 16 saat eğitim verilmiş, okul çağı çocuğunda beslenme konusunda 16 saat eğitim verilmiş, okul öncesi çocuğunda beslenme konusunda 16 saat eğitim verilmiş, süt çocukluğu döneminde beslenme konusunda 16 saat olmak üzere 6 ayrı program yürütülmektedir halk eğitim merkezlerimiz bünyesinde.

BAŞKAN – Önceki slaytınızda, 15 numaralı slaytınızda bir şey vardı, arkadaş o konuda uyardı, ben de yuvarlak içine almıştım. Genelgeye hareket etmeyenlerin sayısı artıyor 2018 ve 2019'da.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Evet, 851'den 1.799'a çıkmış.

BAŞKAN – Bunun sebebi nedir acaba?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ KOORDİNATÖRÜ ÖZKAN AVCI – Efendim, bunun sebebinin ben kısaca açıklayayım, sahadan bilgileri topladığım için paylaşmak isterim.

BAŞKAN – Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ KOORDİNATÖRÜ ÖZKAN AVCI – Biz denetimlerimizi daha aktif, daha sistematik bir biçimde uyguladığımızdan dolayı genelgeye ilişkin zaman zaman zorluklarla karşılaşılıyor. Kantin işletmecileri, gerekse okul gıda işletmeleri bu genelge ve sağlam

duruşu esnetmek istiyorlar. Biz de bunları daha hassasiyetle inceliyoruz ve sahadaki denetçi personelimizin, denetleyen eğitimcilerimizin ve diğer görevlilerin konuya biraz daha hâkim olmasından dolayı rakamlar biraz daha gittikçe artabiliyor.

YASAMA UZMANI DEMET KOCAMUSAOĞLU – Peki, uyarılan yemekhane ve kantinler konusunda velilere bilgi veriliyor mu acaba?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ KOORDİNATÖRÜ ÖZKAN AVCI – Şöyle: Kantinleri biz aynı zamanda okul öğretmenler kurulu tarafından belirlenen temsilcilerle de denetliyoruz, her ay denetleniyor bunlar. Bu konuyla ilgili okul aile birliği temsilcileri de yer alıyor buralarda. Dolayısıyla velilerle birlikte yürütüyoruz.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Bir şey de ben söyleyeyim: Şimdi, genelgeye uymayan yemekhane sayısı 1.799 mu 2019’da?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ KOORDİNATÖRÜ ÖZKAN AVCI – Evet.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Sadece 1 tanesi kapatılmış.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ KOORDİNATÖRÜ ÖZKAN AVCI – Evet, şimdi, biz önce...

METİN İLHAN (Kırşehir) – Yani çok düşük bir rakam değil mi bu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ KOORDİNATÖRÜ ÖZKAN AVCI – Şöyle yapıyoruz: Önce uyarı yapıyoruz, onlar zaman zaman...

METİN İLHAN (Kırşehir) – Bir sürü hizmet veriyorsunuz, koşturuyorsunuz, efor sarf ediyorsunuz, 1 tane kapatıyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Doğru.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Burada bence bir şey var yani bir çelişki var burada. İşte, yani en azından bir 10 tane, 20 tane olsun ki sizin yaptığınız denetimlerin...

MUSTAFA KENDİRLİ (Kırşehir) – “Uyarıyoruz.” diyor ama.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Ama uyarıyoruz Sayın Vekilim.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Ama 1 tanesini kapatmışsınız. Yani bu bence çok caydırıcı bir şey değil gibi gözüküyor, istatistiksel olarak baktığımız zaman milyonda 1 bile değil.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ KOORDİNATÖRÜ ÖZKAN AVCI – Şimdi, eğitimde aslanan, kişideki davranış değişikliğini sağlamak. Zaten kantinlere gittiğinizde, uyardığımızda onlarda ısrar edenleri kapatıyorsunuz, bu demektir ki bizim ısrarlarımıza dayanamıyorlar.

GIDA KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMCİLCİSİ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Sayın Başkanım, ben de bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

GIDA KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMCİLCİSİ GIDA MÜHENDİSİ HANİFE AYAN – Tam da Vekilimin bahsettiğim konuya değinecektim, Millî Eğitim Bakanlığıyla irtibat hâlinde olduğumuz için biliyoruz. Okul Aile Birliği Yönetmeliği gereği bunun yaptırımı sadece kapatma yani

sözleşmenin feshi, kapatma da değil, sözleşmenin feshi ve o kantinciyle anlaşamıyorsunuz, onun haricinde başka bir yaptırım yok. O yüzden uygulanması bu açıdan biraz zor oluyor. Bu yüzden bu yönetmelikte belki para cezası, belki süre verilmesi gibi değişik yaptırımlar olursa -dediğiniz gibi- daha uygulanabilir olur, 1 değil, belki 50 olur, 100 olur ama yaptırım daha iyi olabilir. Biz bunu söylemiştik, bununla ilgili de zaten ilgili yönetmeliğe görüş vermiştik ama makam da buradayken bu konuyu bir daha gündeme getirirsek daha iyi olur. Çünkü yaptırım tek 1 tane, sözleşmenin feshi, bu nedenle de çok fazla uygulanamıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ SAĞLIK HİZMETLERİ YETKİLİSİ MURAT GÜLŞEN - Sayın Başkanım, bir söz de -müsaade ederseniz- ben alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ SAĞLIK HİZMETLERİ YETKİLİSİ MURAT GÜLŞEN - Mevcutta bulunan, 2016 yılında çıkarılmış olan genelgemiz aşağı yukarı 5-6 kantin işletmecisi tarafından, İzmir Kantinciler Esnaf Odası, işte, İstanbul Kantinciler Esnaf Odası, ondan sonra, Konya, yine, aynı zamanda başka esnaf odaları tarafından mahkemeye verilmiş durumda şu anda. Yani bu konuda zaten sıkıntılı bir durum var. Gerçi bunlara yönelik davalarda hep Bakanlığımız lehine kazanmalar oluyor şu anda.

Böyle de bir durum var, bunu da arz etmek istedim.

BAŞKAN – Yani amaç burada tabii ki üzüm yemek, başcayı dövmek değil.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ SAĞLIK HİZMETLERİ YETKİLİSİ MURAT GÜLŞEN - Tabii, tabii.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Aynen Başkanım.

BAŞKAN – Yani amaç kantincilerin zarar etmesi, kapatıp gitmesi değil; çocuklara sağlıklı servis yapabilmeleri. İşte, bunu yasalarla, biraz yönetmeliklerle, biraz baskıyla, biraz iyi ilişkilerle temize çıkarmak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ SAĞLIK HİZMETLERİ YETKİLİSİ MURAT GÜLŞEN - Süreç içerisinde inşallah çok daha iyi durumlara gelecektir. Çünkü 2007 tarihinde çıkarılmış olan 11 sayılı bir Genelge'miz vardı, o genelgede bu cipsler, gazlı içecekler, kolalı içecekler, kızartmalar yasaklanmıştı, süreç içerisinde 2016 yılında Sağlık Bakanlığımızla birlikte Sağlık Bakanlığımızın Bilim Kurulu tarafından nelerin yasaklanacağı ayrıca belirlendi, ondan sonraki süreç içerisinde gelişmeler kaydedildi. Zaman içerisinde, inşallah, daha iyi durumlara gelecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, değerli katılımcılar, toplantıya geç başladık, biraz hızlanalım.

Bir de RTÜK'ü davet etmiştik.

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI – Buradayım.

BAŞKAN – RTÜK'ün sunumunu bir sonraki toplantıya ertelersek, sizin için bir mahzuru olur mu?

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI – Tabii ki efendim, tabii ki.

BAŞKAN – Kusura bakmayın, Genel Kurula inmemiz lazım.

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI – Estağfurullah efendim.

BAŞKAN – Vekil arkadaşlarımızdan 1’i mazeret bildirdi, 1’isi rahatsız gitti, diğer vekilimizin de herhâlde programı var, bizim de Genel Kurula inmemiz lazım. Zaten ben 4 sunumun fazla olacağını söylemişim ama Demet Hanım biraz...

METİN İLHAN (Kırşehir) – Az sunum olsa daha iyi olur çünkü tartışılacak konular çok fazla.

BAŞKAN – Kusura bakmayın, sizi yorduk.

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI – Estağfurullah Başkanım.

BAŞKAN – Ama en azından sizden beklentimizi görmüş oldunuz.

Şimdi ayrılmınıza gerek yok, bitirelim, çok az kaldı.

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI – Tabii Başkanım.

BAŞKAN – RTÜK’e de çok önemli görevler düşüyor, bir sonraki toplantıda sizi davet edelim.

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI – Tabii, tabii, efendim.

BAŞKAN – Hocam, buyurun, devam edelim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK - Sayın Başkanım, Ortaöğretim Genel Müdürlüğümüz olarak, sağlıklı beslenme ve hareketli hayatla ilgili Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda çeşitli bildirimler uygulanmakta. Bunlar beden eğitimi ve spor dersi öğretim programları, biyoloji dersi öğretim programları, sağlık bilgisi ve trafik kültürü dersi öğretim programları kapsamında konu kazanım ve açıklamalar bazında sağlıklı beslenme, hareketli yaşam konularında çeşitli konulara yer verilmekte.

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü... Bu özellikle özürü ve engelli çocuklarımızın eğitimleriyle ilgili bir husus bu. Özel eğitim okul ve kurumlarında uygulanacak eğitim ve öğretim programları, ders kitapları, eğitim araç gereçleri ve haftalık ders çizelgeleri Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanarak Talim ve Terbiye Kuruluna sunulmaktadır. Bu doğrultuda, orta ve ağır düzeyde zihinsel engelli ve otizmlili olan öğrencilerin devam ettiği özel eğitim uygulama okullarında okutulan beslenme, sağlık ve güvenlik dersi öğretim programı, orta ve ağır düzeyde zihinsel engelli ve otizmlili olan öğrencilerin bağımsız yemek yeme becerilerini, dengeli ve sağlıklı beslenme becerileri ile yaşamları için gerekli sağlık ve güvenlik tedbirlerini alabilmelerini sağlayacak becerileri içeren bir bütünlük içinde sürdürülmekte. Ayrıca, orta ağır düzeyde zihinsel yetersizliği ve otizmlili olan bireylerin devam ettiği özel eğitim uygulama okullarında müzik ve oyun ile spor ve fiziki etkinlikleri ders saatleri artırılarak özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin sağlıklı yaşam becerilerinin desteklenmesi görülmektedir.

Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü... Bu da özel okulların ve yurtların bağlı olduğu Genel Müdürlüğümüz. Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet gösteren özel okul, özel okul pansiyonları ve yatakhaneler ile özel barınma hizmeti veren kurumlarda öğrencilerin sağlıklı

beslenmesine imkân sağlayan yemek odası, yemek salonu ve yemekhane mekânlarının düzenlenmesine ilişkin esaslar mevzuat çerçevesinde belirlenmiş, özel kurum açılışları ve denetimlerinde bu mekânların uygunluğu düzenli olarak ilgili genel müdürlük tarafından kontrol edilmektedir.

Biz iş sağlığı ve güvenliği birimi olarak özel okulların da bu kapsamda gerekli denetimlerini yapıyoruz.

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ne yapıyor bu kapsamda? Müfredata bu kapsamda dâhil edilmesi, dercedilmesi gereken hangi hususlar varsa gerek obezite gerekse beslenmeyle, sağlıklı yaşamla ilgili onlar, o kazanımlar dâhilinde bu becerileri, bu tutum ve değerleri müfredata dâhil etmek suretiyle bu konuda gerekli hazırlıkları yapmak suretiyle biz o konuları okullar açılmadan önceki bastığımız kitapların müfredatına da dâhil ediyoruz.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, ilkokullarımızın bağı olduğu Genel Müdürlüğümüz. Sağlıklı ve dengeli beslenme konusunda daha bilinçli nesil yetiştirmek ve fiziksel aktiviteyle ilgili olarak Temel Eğitim Genel Müdürlüğünce okul öncesi ve ilkokul düzeyinde proje ve faaliyetler yürütülmektedir.

Okul Sütü ve Okul Üzümü Projesi... Geçmiş yıllarda bu proje yapıldı ama devamı sağlanamadı. 2011-2012 eğitim öğretim yılından 2017-2018 eğitim öğretim yılının sonuna kadar 81 ilde okul öncesi ve ilkokul düzeyinde dağıtımlar yapıldı. Konuya ilişkin olarak, Sağlıklı Adımlar, Yemekte Denge Eğitimi ve Eğlenerek Hareket Edelim, Sağlık Beslenelim Projeleri'yle okul öncesi ve ilkokul düzeyindeki çocuk ve öğrencilere bu yöndeki çalışmalar...

BAŞKAN – Bunları rehberlik dersinde mi yapıyorlar, nasıl yapıyorsunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Sayın Başkanım, beslenme saatinde o kapsamda bu eğitimler veriliyor.

Sağlıklı Adımlar Projesi, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile Nestle Türkiye iş birliğinde yürütülmektedir. Projeyle ilkokul öğrencileri, veliler ve öğretmenlerde yeterli ve dengeli beslenme ile fiziksel aktivite konusunda bilinç oluşturmak, sürdürülebilir ve yaygınlaştırılabilir bir model geliştirerek sağlıklı nesillerin yetişmesine katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

3'üncü sınıf hayat bilgisi ile beden eğitimi ve oyun derslerinin kazanımlarını destekleyecek şekilde geliştirilen proje materyalleri ve sınıf içi uygulamalar ile davranış ve tutum değişikliği yaratabilmek için öğrenci ve veliler için birçok araç ve yöntemler sunulmaktadır. Toplamda 13 ilde proje faaliyetleri yürütülmüş ve 2.347 öğretmen ile 70.500 öğrenciye ve 141 bin veliye bu anlamda ulaşılmıştır.

BAŞKAN – Obeziteyle ilgili herhangi bir sivil toplum örgütüyle anlaşmanız var mı özelde? Mesela, Nestle'yle yapmışsınız, böyle bir şey var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Çocuk Endokrinolojisi ve Diyabet Derneğiyle bir çalışmamız var Sayın Başkanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ SAĞLIK HİZMETLERİ YETKİLİSİ MURAT GÜLŞEN - Okulda Diyabet Programı'nı onlarla birlikte yürütüyoruz.

BAŞKAN – Okulda Diyabet Programı o.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ SAĞLIK HİZMETLERİ YETKİLİSİ MURAT GÜLŞEN - Sağlık Bakanlığımız ve Çocuk Endokrinolojisi ve Diyabet Derneğiyle birlikte yürütüyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Özel sektörden soruyor Başkanım.

Bir, Nestle; bir de, Çocuk Endokrinolojisi ve Diyabet Derneği...

BAŞKAN – Şimdi, o diyabetle ilgili, obeziteyle ilgili bir dernekle, vakıfla veya bir şirketle anlaşmanız var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ KOORDİNATÖRÜ ÖZKAN AVCI – Yok.

BAŞKAN – Yok, tamam.

Burada Nestle'ninki de büyük bir başarı. Nestle aslında çikolata markası ama...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Aynen, aslında kendi aleyhine bir durum ama ona rağmen kabul ediyor.

BAŞKAN – Ben o süreci biliyorum, bence sosyal sorumluluk adına güzel bir şey.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Kesinlikle.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Ama şey midir acaba...

BAŞKAN – Buyurun.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Yani çikolatanın içeriğini mi değiştirdiler?

BAŞKAN – Yok, yok.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Yani bazen şey yapıyorlar ya, böyle kilo aldırmaıyıcı birtakım şeyler koymuş olabiliyorlar yoksa çikolataların hepsi kilo aldırır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Yani hangi saikle girdiklerini bilmiyorum Sayın Vekilim ama...

BAŞKAN – Bence profesyonelce bir başarı, tebrik etmek lazım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Aynen.

BAŞKAN – Buyurunuz.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ UZMAN DİYETİSTEN İDİL AKDAĞ – Cuma günü katıldığım kongrede, ulusal beslenme kongresinde Sabri Ülker Vakfı “Millî Eğitim Bakanlığıyla ortak çalışma yapıyoruz.” diye bize yarım saatlik bir sunum yaptı. Sağlıklı beslenme konusunda sanırım Ülker de sizi destekliyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – O sağlıklı beslenme, evet.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ UZMAN DİYETİSTEN İDİL AKDAĞ – Obeziteyle ilgili.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ KOORDİNATÖRÜ ÖZKAN AVCI – Yemekte Denge Eğitimi Projesi'ni yürütüyoruz, birazdan o konuya geleceğiz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – O slayt da var, birazdan geleceğiz.

BAŞKAN – Öyle mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ DİYETİSYEN HATİCE BERNA KARAKAŞ – Aslında biz Dünya Sağlık Örgütünün de önerdiği şekilde bu tarz gıda üreten firmalarla birlikte böylesi okul çalışmalarının yapılmasını önermiyoruz. Biz kendimiz de Bakanlık olarak bunun tarafında durmuyoruz. Çünkü Dünya Sağlık Örgütünün dediği şöyle bir şey var: İsim kullanmalarına gerek yok, örneğin, Nestle'nin ufacak bir logosunun bir afişin kenarında küçük yer alması çocuklara subliminal bir mesaj vermekte ve ilerleyen yaşlarda, örneğin, ilkokulda o program çerçevesinde büyüyen bir çocuk anne olduğunda Nestle'nin mamasına doğal olarak yöneliyor çünkü beynine iyi bir...

BAŞKAN – Profesyonel başarı dediğim o işte.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ SAĞLIK HİZMETLERİ YETKİLİSİ MURAT GÜLŞEN - Evet.

BAŞKAN – İyi bir başarı.

SAĞLIK BAKANLIĞI HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEMSİLCİSİ DİYETİSYEN HATİCE BERNA KARAKAŞ – Evet, maalesef halktan yana olumsuz bir profesyonel başarı olabiliyor bazen. Yani hatta DSÖ'nün katıldığı bir Millî Eğitim Bakanlığı ziyaretimizde de -bundan iki ya da iki buçuk yıl önceydi, sizde vardınız sanırım Murat Bey- Millî Eğitim Bakanlığının yetkilileri bizim böylesi bir çalışmamızı, yine Nestle'nin çalışmasını sunduklarında onlar çok ciddi bir rezerv koydular yani buna karşı olduklarını, bu durumu onaylamadıklarını da çok net ifade ettiler açıkçası. Biz de Bakanlık olarak çalışmıyoruz bu şekilde.

BAŞKAN – Peki.

Şimdi, telif şeyi olmasın, haksız rekabet olup dava açmasınlar bize.

Devam edelim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Yemekte Denge Eğitimi Projesi... İşte, Sabri Ülker Gıda Araştırmaları Enstitüsü Vakfı bizim Temel Eğitim Genel Müdürlüğüyle bir iş birliği yürütmekte. Bu kapsamda, sağlıklı beslenme alışkanlığının geliştirilmesine yönelik hazırlanan ve temel eğitim çağındaki çocukların fizyolojik ve psikolojik açıdan kaliteli ve uzun bir yaşam sürdürmeleri için yeterli ve dengeli beslenme alışkanlığı kazanmalarına ilişkin bir hedef öngörmüşler. 15 pilot ilde yürütülmekte bu. 2017-2018 eğitim öğretim döneminde 313 bin öğrenci, 750 okul, yaklaşık olarak 500 bin veliye ve yaklaşık olarak 12 bin öğretmene de ulaşımlardır. Ayrıca 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim öğretim döneminde 10 pilot ilde toplamda 2 bin öğretmene de okul sağlığı temelli beslenme eğitimi verilerek öğretmenlerimizin mesleki gelişmelerine de bu anlamda katkı sağlamışlardır.

Eğelenerek Hareket Edelim Sağlıklı Besnelim Projesi var, yine Temel Eğitim Genel Müdürlüğümüzün yürüttüğü bir proje. Bu da Pınar Enstitüsüyle, Pınar Sütle yürütülen, o kapsamda yürütülen proje. Bu projeye, okul öncesi eğitim veren kurumlarda 36 ile 66 ay arası çocuklara yönelik sağlıklı ve dengeli beslenme ile fiziksel hareketin önemi ve öz bakım becerileri konularında bilinç verilmeye çalışılmıştır.

Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi' yse, yine Gençlik ve Spor Bakanlığımızla birlikte yürüttüğümüz bir proje. 2016 tarihinde bu protokol, bu proje imzalandı. 100 bin çocuğa yüzme öğretilmesi, özellikle ilkokul 3'üncü ve 4'üncü sınıflarda okuyan öğrencilerimize yönelik uygulanıyor ve bu ücretsiz olarak yapılıyor. 19 Kasım 2018 tarihinden itibaren de yürütülmeye devam edilmekte.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğümüzün son projesi, Okul Sütü ve Okul Üzümü Projesi. Az önce de bahsetmiştik, 2017-2018 eğitim öğretim döneminin sonuna kadar uygulandı ama şu anda uygulanmıyor.

BAŞKAN – Bu, özellikle üzüm projesi neden uygulanmıyor; süt de öyle, üzüm de öyle neden uygulanmıyor, ekonomik nedenler mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Sayın Başkanım, sütle ilgili hususta, bildiğim kadarıyla, sütlerin bozulma hususu vardı, o riskliydi.

BAŞKAN – Riskli, tamam. Üzüm?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Bir de bütçeyle alakalı. Bu geçen yılki yaşanan krizden mütevelliit ciddi anlamda bir kriz olunca ödenek sıkıntısı olduğundan dolayı konmadı, imkân söz konusu olmadı.

BAŞKAN – Peki.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK - Ama bütçe elverdiği sürece inşallah bunlar yeniden gündeme gelecek olan hizmetler.

BAŞKAN – Üzüm üreticileri büyük bir hevesle o projeye destek olmuşlardı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Aynen, kesinlikle.

BAŞKAN – Geçen dönemki Manisa Milletvekilimiz bayağı çalışmıştı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Desteklemiştii, evet, aynen.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Ben teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Var mı başka? Yok herhâlde.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Yok, Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam.

Çok teşekkür ediyorum her üç sunum için de.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Biz teşekkür ederiz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben şahsi kanaatim olarak üreticilerle, özel sektörle, girişimlerle kamunun projeler bazında veya daha makro düzeyde iş birliği yapmasının doğru olduğu kanaatindeyim. Ama tabii bu konularda biraz evvel ki örnekte olduğu gibi biraz daha hassas olmak lazım ama asla onları dışlamamak lazım, tam tersine onların dinamizmine, belki dünyaya olan entegrasyonları kamuya da motivasyon sağlayabilir. Dolayısıyla birlikte hareket etmenin doğru olduğu kanaatindeyim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Kesinlikle.

BAŞKAN – Mesela, şu Üzüm Projesi üzüm üreticilerinin bize getirdiği -tamam, vekil arkadaşlar tavsiye ettiler, takip ettiler ama- karşılıklı bir çalışmaydı. İnşallah, yine devam eder diye düşünüyorum.

Ben katılımlarınızdan dolayı her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Geç başladığımız için tekrar kusura bakmayın diyorum.

RTÜK, kusura bakmayın, vaktimiz çok geç oldu, bir sonraki toplantı sizi dinleyeceğiz.

RTÜK İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRESİ BAŞKAN YARDIMCISI MURAT ELLİALTI – Estağfurullah Başkanım.

BAŞKAN – Bu arada, arkadaşlarım uyardı, bir teşekkürü sizin şahsınızda kurumlarınıza yapmamız lazım, marifet iltifata tabidir: Şiddetle ilgili başka bir dosyadan sizden sunum istemişiz, bize çok detaylı, çok verimli ve bizi tatmin eden bir sunum göndermişsiniz, o nedenle de size ayrıca teşekkür ediyoruz.

Bugünkü gündemimizde başka konuşacak konu kalmadığı için toplantıyı kapatacağım ama tabii her zamanki gibi Demet Hanım yine bir şey soracak.

YASAMA UZMANI DEMET KOCAMUSAOĞLU – Genel Müdürüm, bu anlattıklarım çerçevesinde sizden ek bilgi ve istatistiki bilgi alabilir miyiz acaba daha sonra göndermek üzere?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Tabii ki, olur, ne zaman isterseniz.

YASAMA UZMANI DEMET KOCAMUSAOĞLU – Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin sağlıklı yaşam becerilerinin geliştirilmesi amacıyla kaç kişinin eğitim aldığı, bunların ölçülen sonuçları, raporlamalarına ilişkin istatistiki veri ile yine bu...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ KOORDİNATÖRÜ ÖZKAN AVCI – Sadece özel eğitim öğrencileri?

YASAMA UZMANI DEMET KOCAMUSAOĞLU – Özel eğitim öğrencileri.

Bir de, şöyle: Okul öncesi ve ilkokul öğrencileri için -sanırım- ayrı bir proje, ortaokul ve lise öğrencileri için de tarama projeleri için söylüyorum. Bunların aile hekimliğine yönlendirildiğini söylediniz, onlar için de programın, projenin başlangıç yılından itibaren bugüne kadar yıllar itibarıyla ve iller itibarıyla taranan öğrencilerin ve sonuçlarının durumuna ilişkin istatistiki veri alabilir miyiz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Olur, bildiğim kadarıyla, özel eğitim öğrenci sayımız toplam 103 bin. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzle görüşelim, bunlar sisteme dâhil edilen veriler, çok zor olmaz bu verilere ulaşmamız. E-Okul'dan temin edebiliriz.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Başkanım, aslında şöyle: Biz Mecliste Otizm ile Down sendromu ve serebral palsiyle ilgili bir araştırma komisyonu kurduk. O Komisyonunda zaten bunların hepsi geçiyor. Yani o komisyondan bilgileri alabilirsiniz eğer çok acil gerekiyorsa ya da...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ KOORDİNATÖRÜ ÖZKAN AVCI – O komisyona da bilgiler bizim Bakanlığımızın ilgili birimleri veriyor.

METİN İLHAN (Kırşehir) – Sizden gelmişti zaten de hazır bilgi olarak alabilirsiniz çünkü biz yaklaşık beş aydır çalışıyoruz o komisyonda. O komisyonda hem Down sendromlularının hem de otizmlilerin istatistiki bilgileri var, o bilgiler hazır bilgi olarak orada duruyor, siz getirdiniz zaten, o bilgileri oradan alıp kullanabilirsiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Sayın Vekilim, “E-Okul” denilen bir sistemimiz var, orada bütün bilgiler mevcut, biz istediğiniz bütün bilgileri size temin eder, göndeririz, bir sıkıntı olmaz inşallah.

BAŞKAN – İstatistikler çok önemli.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Kesinlikle.

BAŞKAN – Dünya Sağlık Örgütünün verdiği istatistikler dışında maalesef obeziteyle ilgili toplu bir istatistik biz bulamadık. Yaş gruplarına göre bazı veriler var, senelere göre var ama tam anlamıyla tatmin edecek bir istatistiki bilgi yok. Bu anlamda, sizin verileriniz çocuklarda sıfırdan başladığı için yani okuldan başladığı için bizim için önemli.

Bir de burada takip önemli. Yani ilk yaptığımız incelemeden sonra o çocuklar aile hekimine gidiyor mu, ondan sonra ne oluyor, tedaviye mi giriyorlar falan diye onları bir bilmekte fayda var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ÇOLAK – Sayın Başkanım, işte, biz MEBBİS sistemimizi onun için kurguladık. Yani bilgi analize müsait hâle geldikçe bir anlam ifade ediyor, MEBBİS’te tamamen onun içindir, her türlü bilgiyi oradan süzüp alabiliyoruz. O yüzden MEBBİS’e girmelerini de icbar ediyoruz. Yani okul yönetimine ya da beden eğitimi hocacı, spor hocasına diyoruz ki: “Bunu mutlaka sisteme işleyin, biz bunu merkezde takip edelim, diğer paydaş kurumlarla bunu paylaşalım, o yüzden de biz sonuca varalım.” Hareket noktamız bu, bir sıkıntı olmaz bizim için.

BAŞKAN – Ben tekrar tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Gündemimizde başka bir konu kalmadığı için toplantımızı kapatıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Kapanma Saati: 17.54

